

SKRIFTLIGE INDLÆG FRA DET ØKONOMISKE RÅDS MEDLEMMER

På de følgende sider er gengivet skriftlige indlæg fra medlemmer af Det Økonomiske Råd. Følgende medlemmer har ønsket at give skriftlige bidrag:

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Finansministeriet
Kommunale Organisationer, KL
Danmarks Nationalbank
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Byggeri
Landsorganisationen i Danmark
Dansk Metal
HK/Danmark
Akademikernes Centralorganisation
Dansk Industri
Håndværksrådet
Landbrugsraadet
HTS Handel, Transport og Service
Dansk Erhverv
Finansrådet
FTF – Hovedorganisation for offentligt og privat ansatte
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Økonomi- og Erhvervsministeriet deler i høj grad formandskabets vurdering af den danske konjunktursituation. Dansk økonomi er karakteriseret ved et betydeligt pres på arbejdsmarkedet. Den udbredte mangel på arbejdskraft er en helt central udfordring for dansk økonomi på både kort og længere sigt.

En række forhold kan trække i retning af en mere afdæmpet dansk vækst, blandt andet en lavere global vækst end hidtil forudsat. Det kan sammen med høje oliepriser og et fortsat afdæmpet boligmarked i Danmark bidrage til et mindre kapacitetspres i dansk økonomi.

Økonomi- og Erhvervsministeriet er imidlertid enig i formandskabets bekymring over de voksende lønstigningstakter. Lønstigningerne i Danmark overstiger allerede lønstigningerne i de lande, danske virksomheder konkurrerer med. Samtidig er udviklingen i produktiviteten meget lav og mere afdæmpet end produktivitetsstigningerne hos vores samhandelspartnere. Det medfører aktuelt et tab af konkurrenceevne og markedsandele. Der er derfor behov for at udvise stor agtpågivenhed i finanspolitikken og ved overenskomstforhandlingerne. Formandskabets rapport kunne i den forbindelse med fordel have belyst forholdet mellem den private og den offentlige lønudvikling.

Økonomi- og Erhvervsministeriet finder også, at aftalesystemet med kommunerne fremadrettet bør revideres, så der skabes større sikkerhed for at de økonomiske rammer overholdes. Som tidligere annonceret vil regeringen drøfte rammerne for aftalesystemet med KL med henblik på at fremlægge konkrete forslag til et nyt budgetsamarbejde.

Der er en usikkerhed om de offentlige udgifter og indtægter på lang sigt, og opgørelser af den finanspolitiske holdbarhed er derfor grundlæggende usikre, hvilket formandskabets rapport korrekt fremhæver. Nu som før er der forskelle mellem regeringen og formandskabets vurdering af den finanspolitiske holdbarhed. Som formandskabet påpeger, skyldes den nuværende forskel i vurdering af den finanspolitiske holdbarhed i høj grad forskellige antagelser om udviklingen i fremtidens sundhedsudgifter. De to vurderinger er dog kommet tættere på hinanden, hvilket giver et godt grundlag for de videre drøftelser.

Økonomi- og Erhvervsministeriet skal endvidere bemærke, at regeringens skattelettelser er finansierede inden for rammerne af finanslovsforslaget for 2008 og 2015-planen. Inden for skattestoppet gælder, at såfremt en i lovgivningen forudsat lettelse af en afgift (arbejdsmarkedsbidraget) ikke gennemføres, skal det kompenseres ved en nedsættelse af andre skatter (indkomstkatten). Formand-

skabet kommer i øvrigt frem til en lidt lav beskæftigelseseffekt af skattepakken i forhold til det af ministerierne fremlagte skøn på 7-8.000 fuldtidsbeskæftigede.

Regeringen vil nedsætte en skattekommission, der bl.a. skal se, på hvordan man mest hensigtsmæssigt sikrer en markant reduktion af skatten på arbejdsindkomst, herunder en sænkning af skatten på den sidst tjente krone. Økonomi- og Erhvervsministeriet har i den forbindelse noteret sig formandskabets bemærkning om, at skattelettelser med stor sikkerhed vil have større effekt på arbejdsudbuddet, hvis lettelsen gives i form af en reduktion af topskatten.

Regeringen har lanceret en jobplan for at afhjælpe den aktuelle mangel på arbejdskraft. Formandskabet påpeger i den forbindelse, at forslaget om bedre mulighed for førtidspensionister for at arbejde kan give anledning til et øget pres på førtidspensions- og fleksjob-ordningerne, der samlet set er vokset de senere år. Hertil kan bemærkes, at forslaget alene gælder førtidspensionister på gammel ordning og derfor ikke ventes at have betydning for tilgangen.

Vedrørende et skatnedslag til 64-årige på arbejdsmarkedet, som formandskabet tidligere har foreslået, er det væsentligt at udforme forslaget, så det øger arbejdsudbuddet for de 62-årige allerede i 2008. Økonomi- og Erhvervsministeriet deler denne vurdering.

Formandskabets forslag om udenlandsk arbejdskraft følger meget godt intentionerne i regeringens jobplan. Danmark skal ses som et attraktivt sted at bo og arbejde, hvor det at rekruttere internationalt ikke er byrdefuldt, hverken for arbejdsgivere eller de udenlandske medarbejdere. Samtidig er det selvfølgelig vigtigt, at den danske aftalemodel på arbejdsmarkedet respekteres.

Formandskabets anbefalinger går imidlertid noget videre, end det der er lagt op til i regeringens netop fremlagte handlingsplan for international rekruttering. Det er formentlig på den baggrund, man skal se formandskabets forslag om at begrænse varigheden af opholds- og arbejdstilladelser og overvejelserne om at indføre årlige kvoter, hvilket vil være administrativt tungt og hæmme fleksibiliteten.

Muligheden for at få opholds- og arbejdstilladelse i Danmark afhænger allerede i dag af den aktuelle situation på arbejdsmarkedet. Mulighederne for at få en arbejdstilladelse gennem jobkortordningen, reguleres bl.a. af en såkaldt positivliste over jobtyper med mangel på særligt kvalificeret arbejdskraft. Denne liste vil naturligt vokse eller mindskes i takt med konjunkturerne. Dermed er der allerede indbygget tilpasningsmekanismer i det danske system.

Finansministeriet

Konjunktursituationen

Vismændenes forudsætter en "blød landing" de næste år, men med forholdsvis høje lønstigninger på op mod 5 pct., en opgang i ledigheden, som afspejler, at presset på arbejdsmarkedet nødvendigvis må tage af, og vigende overskud på betalingsbalancen. De centrale risici knytter sig især til lønudviklingen og den internationale økonomi, hvor væksten dog indtil videre ser robust ud.

Finansministeriet er enige i den overordnede vurdering af pressituationen målt ved outputgab, skønnet for strukturel ledighed og vækstpotentiale. I Finansministeriets seneste konjunkturvurdering fra august var forventningen også en vis opgang i ledigheden og en klart afdæmpet vækst i efterspørgslen.

Det kan undre, at Vismændene ikke har kommenteret de forestående overenskomstforhandlinger på det offentlige område, som kræver en balanceret løsning, hvis afsmitning på den private løndannelse og yderligere svækkelser af konkurrenceevnen skal undgås. Det er vigtigt at undgå et forløb som i 1987, hvor for høje lønstigninger i både den offentlige og private sektor medførte indgreb og bidrog til, at økonomien måtte gennem en længere periode med høj ledighed og lavere beskæftigelse.

DØR forventer, at væksten tager af, men at presset på arbejdsmarkedet fortsat vil være betydeligt. Den indenlandske efterspørgselsvækst ventes at svare til omkring 2 pct. om året i 2008 og 2009, hvilket fortsat er over det mellemfristede vækstpotentiale. Med et negativt bidrag fra nettoeksporten, blandt andet i lyset af indenlandske kapacitetsbegrænsninger og svækket lønkonkurrenceevne, skønnes BNP-væksten til ca. 1½ pct. pr. år. Beskæftigelsen ventes at aftage en anelse, men niveauet er fortsat højt.

Det ser ud til, at der fortsat er en vis styrke i efterspørgslen, herunder privatforbruget. Realindkomsterne stiger pga. beskæftigelsesfremgang og ret høje real-lønsstigninger og der er opbygget store boligformuer. Desuden har renteniveauet været vigende som følge af den finansielle uro, mens væksten i udlandet som nævnt fortsat er robust. De seneste nationalregnskabstal for 3. kvartal (som DØR ikke har haft adgang til) bekræfter billedet af ret stor fremgang i privatforbruget i de seneste kvartaler. Beskæftigelsen er fortsat stigende i tredje kvartal og ledigheden er på vej ned under 3 pct. af arbejdsstyrken.

DØR fremhæver, at der risiko for mere markant tilbagegang på kort sigt i lyset af – bl.a. – den finansielle uro og udviklingen i USA. Det fremgår, at disse risici ikke i sig selv kan begrunde mere ekspansiv politik i en situation med historisk

lav ledighed og høje og tiltagende lønstigninger. Der vil fortsat være risiko for tiltagende lønstigninger så længe ledigheden er under det strukturelle niveau, også når ledigheden er stigende.

DØR vurderer, at finanspolitikens aktivitetsvirkning er ½ pct. af BNP i 2008 og 0,3 pct. af BNP i 2009. Det er lidt mere end Finansministeriets skøn, og er baseret på det finanslovsforslag for 2008, som blev lagt frem i august. Forudsætningen for den politik, der er lagt frem, er ansvarlighed i løndannelsen, både på det private og det offentlige arbejdsmarked, og at kommuner og regioner holder sig til de aftalte udgiftsrammer. Desuden var det forventningen, at den private efterspørgselsvækst dæmpes markant, og at der er initiativer, der kan øge arbejdsudbuddet – herunder 10-punkts-planen. Der fremsættes et finanslovsforslag igen i begyndelsen af 2008.

Langsigtet fremskrivning, 2015-plan og finanspolitisk holdbarhed

Formandskabet har fremlagt en opdateret langsigtet fremskrivning, der indregner de fleste prioriteringer fra 2015-planen.

Det er positivt, at der er konvergens i de tekniske forudsætninger bag de langsigtede beregninger, og at der er større enighed om omfanget af de langsigtede udfordringer end tidligere. Det bidrager til, at fokus kan holdes på det centrale – dvs. de økonomisk-politiske prioriteringer og de krav til strukturreformer mv., der kan sikre holdbarhed og håndtere de fremtidige udfordringer.

Med de krav, der stilles til beskæftigelse og arbejdstid i 2015-planen, er finanspolitikken holdbar efter Finansministeriets opgørelse. Efter Formandskabets opgørelse udestår der (med kravene i 2015-planen om et løft i beskæftigelsen og uændret arbejdstid) en finanspolitisk stramning på ca. ¾ pct. af BNP (eller strukturpolitiske initiativer med samme virkning) for at sikre langsigtet holdbarhed.

Forskellen henføres navnlig til udfordringerne fra stigende udgifter til sundhed og ældrepleje i årene fremover, idet DØR indregner større vækst i udgifterne på disse områder. Det skyldes beregningsmæssigt, at DØR har valgt ikke at korrigerer for, at stigende levetid delvist må ventes at medføre bedre sundhedstilstand.

Finansministeriets vurderinger af den finanspolitiske holdbarhed beror på et såkaldt finanspolitisk neutralt udgifts- og skatteniveau, idet forudsætningerne er stillet op med sigte på at foretage et beregningsmæssigt konsistentstjek af, om den økonomiske politik kan videreføres uændret efter 2015 – og ikke en egentlig prognose. Udviklingen i sundhedsudgifterne skal endvidere ses i sammenhæng med udviklingen på andre udgiftsområder, hvor væksten kan vise sig at blive mindre end antaget. Udgifterne til sundhed er i 1990-2005 steget på linje med

det, principperne i Finansministeriets langsigtede fremskrivninger ville tilslige. Det dækker over mindre vækst før 2001 og en større vækst i årene efter.

Finansministeriet deler opfattelsen af, at der bør være fuld åbenhed om de forudsætninger, der ligger til grund for vurderingen af finanspolitikens holdbarhed og 2015-fremskrivningen, og der arbejdes med en publikation om det tekniske grundlag for 2015-planen.

Den primære operationelle målsætning for finanspolitikken i 2015-planen er målet for den strukturelle saldo. Planen indeholder også, som noget nyt, en holdbar ramme for de offentlige forbrugsudgifter på 26½ pct. af konjunkturrenset BNP i 2015. I den kommende tekniske baggrundsrapport offentliggøres yderligere information om antagelserne i 2015-planen, herunder offentlige overførsler, offentlige investeringer, direkte og indirekte skatter mv.

I planen er der taget stilling til mål og krav i finanspolitikken frem til 2015, dvs. planlægningshorisonten er frem til 2015. Med en holdbar finanspolitik i det samlede forløb, og med en nuværende nettogæld på ca. 0, vil store overskud i de kommende år blive modsvaret af underskud i senere perioder og navnlig i årene omkring 2030-40. Det konkrete underskud i årene omkring 2030-40 skal blandt andet ses i sammenhæng med, at der periodevist er relativt mange ældre i disse år – ligesom der i dag sigtes efter store overskud, idet der er relativt mange erhvervsaktive. Men som nævnt er der ikke taget politisk stilling til den økonomiske politik og det præcise forløb efter 2015, som beror på beregningstekniske antagelser.

Vandringer og integration

Kapitlerne om vandringer og integration behandler centrale temaer og bidrager med ny viden og mange interessante analyser. Særligt interessant er måske undersøgelsen af indvandrere og efterkommeres præstationer og bevægelser gennem uddannelsessystemet.

En væsentlig del af forslagene på indvandrings- og integrationsområdet er – med nuancer og typisk i en mindre vidtgående form – foreslået tidligere eller gennemført, bl.a. i *Velfærdsaftalen* (juni 2006), *Aftale om fremtidig indvandring* (juni 2006), *Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen* (november 2006), og senest som forslag i *Regeringens plan for international rekruttering* (oktober 2007). Dette gælder bl.a. de foreslåede ændringer af jobkort-, Green Card- og forsker-skatteordningerne, der i store træk er på linje med intentionerne i regeringens plan for international rekruttering (Danmark – et godt sted at arbejde). Det ville derfor være nyttigt hvis forslagene blev vurderet på basis af en samlet oversigt

over reglerne og de nye initiativer på de pågældende områder, som er foreslået eller under implementering.

Det ville også være nyttigt at supplere analyserne med konsekvensberegninger og vurderinger af de fremsatte forslag, herunder omkostninger, beskæftigelseseffekter og andre effekter af forslagene, for derved at tilvejebringe et dækkende beslutningsgrundlag. Det gælder navnlig, når initiativerne er udgiftskrævende, hvilket synes at kendetegne en ret stor del af forslagene.

Kommunale Organisationer, KL

Konjunkturvurderingen

KL er enig med formandskabet i, at dansk økonomi i øjeblikket befinder sig på kapacitetsgrænsen, da den demografiske udvikling begrænser udviklingen i arbejdsstyrken. Derfor skal der tages initiativer, der kan øge arbejdsudbuddet. Der er dog flere risikoelementer i den globale økonomi som gør det særligt vanskeligt at vurdere om dansk økonomi står overfor fortsat vækstmuligheder eller om der er tegn på stagnation.

Både i den offentlige og private sektor har arbejdsgiverne betydelige problemer med at skaffe den nødvendige arbejdskraft. KL bakker derfor op om initiativer, der også på den korte bane kan medvirke til at forøge udbuddet af kvalificeret arbejdskraft. Det er en afgørende forudsætning for, at de forventninger om mere og bedre offentlig service, der er blevet skabt hos borgerne i forbindelse med debatten forud for regeringens lancering af en kvalitetsreform, overhovedet har en chance for at blive indfriet.

Formandskabet nævner risikoen for, at den manglende arbejdskraft vil udløse lønstigninger i 2008-2010 på op til 5 pct. KL er enig i, at det er en reel trussel, hvis man forestiller sig store, generelle lønstigninger til alle grupper på arbejdsmarkedet. Siden starten på overenskomstforhandlingerne for det offentlige i oktober er der fra mange sider fremsat forslag om betydelige lønstigninger til de offentlige ansatte. Det fremmer en forventningsdannelse, som det er vanskeligt at imødekomme. Hvis et generelt løft i lønniveauet for de offentlige ansatte sætter gang i en ukontrollabel lønomkostningsudvikling både offentligt og privat, kan det vise sig vanskeligt at bevare styrken i dansk økonomi. Det vil være samfundsøkonomisk uansvarligt.

På den anden side er KL meget opmærksom på, at der for tiden er åbenlys ubalance på dele af det offentlige arbejdsmarked, som kan true mulighederne for en

stabil og høj kvalitet i leveringen af højtprioriterede, arbejdskraftintensive serviceydelser i de kommende år.

KL finder derfor, at alle bør samles om nu at overlade overenskomstforhandlingerne til arbejdsmarkedets parter uden yderligere indblanding fra anden side.

Store fordele ved aftalesystem

KL er uenig i formandskabets meget hårde kritik mod aftalesystemet mellem stat og kommuner.

Det er unuanceret, når formandskabet skriver, at aftalesystemet har spillet fallit, fordi kommunernes udgifter et enkelt år stiger med 600 mio. kroner mere end aftalt. Aftalen for 2008 er ikke overholdt. Men overskridelsen svarer til blot 0,3 pct. af de samlede kommunale serviceudgifter. Og det drejer sig om et ganske særligt år, hvor samspillet mellem konsekvenserne af udligningsreformen, opgave- og strukturreformen og et voksende behov for økonomisk konsolidering sammen med flere andre ting har spillet ind oven på to års reel fastfrysning af de kommunale skatter. Kun en del af den budgetterede skattestigning i kommunerne omsættes i offentligt forbrug.

Regeringen har i 2015-planen en erklæret målsætning om, at det offentlige og private forbrug skal stige i nogenlunde samme takt. På den baggrund ligger den årlige vækst i den kommunale service på et meget fornuftigt niveau, der bestemt ikke udgør noget samfundsøkonomisk problem.

Det nuværende aftalesystem, hvor aftaler indgås for alle kommuner under ét, giver en fleksibilitet, som både regeringen og kommunerne er godt tjent med i forhold til en centralistisk styring af de offentlige udgifter, som formandskabet lægger op til bl.a. ved at henvise til et tidligere fremført forslag om omsættelige udgiftsrettigheder.

Omsættelige udgiftsrettigheder lider af flere åbenlyse ulemper i forhold til det nuværende aftalesystem, som indgås for "kommunerne under ét". Blandt andet forudsætter et system med omsættelige kvoter, at der som udgangspunkt kan ske en "retfærdig" fordeling fra centralt hold af den samlede udgiftsramme på enkeltkommuner.

Derudover forekommer der en række praktiske problemer ud fra den betragtning, at stort set alle kommuner anvender overførselsadgang mellem årene for deres daginstitutioner, folkeskoler, plejehjem mv. Det er et sundt styringsprincip, som sikrer en hensigtsmæssig økonomisk adfærd hen over årene. Omsættelige udgiftsrettigheder kan umuliggøre anvendelse af dette styringsprincip, idet kommu-

nerne ikke før i januar eller februar måned efter regnskabsåret ved, hvor meget de decentrale enheder rent faktisk har brugt af deres bevillinger.

Vandringer og integration

Der er ingen tvivl om, at Danmark i stigende grad er afhængig af udenlandsk arbejdskraft, men indvandringen bør følges løbende og reglerne tilpasses den demografiske udvikling, den teknologiske udvikling og konjunkturer m.v.

Der savnes imidlertid en række faktuelle oplysninger og beskrivelse af problemstillinger, som knytter sig til øget rekruttering. Desuden kan det undre, at formandskabet belyser indvandring og udvandring frem til udgangen af 2005, mens den fortsatte stigning i antallet af udlændinge i 2006 og 2007 ikke belyses selvom Udlændingetjenesten har opstillet de aktuelle tal for de enkelte kategorier af udlændinge med opholdstilladelse/opholdsbevis.

Danmarks Nationalbank

Dansk økonomi har fortsat den ekspansive udvikling med kraftig stigning i beskæftigelsen over de sidste to år og betydelig mangel på arbejdskraft. Denne udvikling, hvor arbejdsstyrken ligger over det strukturelle niveau og arbejdsløsheden markant lavere end den strukturelle, afspejler et betydeligt output gap. Lønningerne for arbejdere er steget med 4½-5 pct.

Efterspørgslen må vurderes at fortsætte på et højt niveau styrket af en ekspansiv finanspolitik. Beskæftigelsen må derfor forventes fortsat at ligge højt med pres på arbejdsmarkedet. Formandskabet vurderer, at i den nuværende situation skal arbejdsudbuddet øges med ca. 50.000 personer for at eliminere det kortsigtede pres på arbejdsmarkedet. I betragtning af det høje beskæftigelsesniveau må mulighederne for at gennemføre strukturreformer, der hurtigt skal øge arbejdsudbuddet med 50.000, anses for at være små.

Med pres på arbejdsmarkedet vil lønstigningerne næppe falde fra det nuværende niveau på knap 5 pct. – betydeligt højere end vore samhandelslande. Med denne lønstigning kan det blive vanskeligt at fastholde inflationen på 2 pct.

En ekspansiv finanspolitik med stabile renter vil øge presset i økonomien, mens en finanspolitik som foreslået af formandskabet med en finanseffekt på -¼ kan bidrage til at reducere de betydelige risici for fortsat overophedning, med lønstigninger, der er betydelig større end de udenlandske, hvad der ikke i længden er foreneligt med samfundsøkonomisk balance.

Dansk Arbejdsgiverforening

Manglen på arbejdskraft er det altoverskyggende problem for dansk økonomi. Allerede nu har det haft økonomiske konsekvenser for virksomhederne, der oplever at måtte sige nej til nye ordrer.

Der er brug for flere politiske tiltag, som på kort sigt kan afhjælpe presset på arbejdsmarkedet.

Et vigtigt element er dagpengesystemet. Som Formandskabet påpegede i forårets rapport, bør en sådan reform blandt andet bestå i en reduktion af ydelsesperioden fra 4 til 2½ år. Dette skal suppleres med et krav om 52 ugers ordinært arbejde for genoptjening af dagpengereetten i stedet for de 26 uger, der gælder i dag.

Analyser fra DA viser, at mange modtager dagpenge ved siden af en arbejdsindkomst, til trods for de bedste beskæftigelsesmuligheder i mere end 30 år. Retten til supplerende dagpenge er for vidtrækkende og bør reduceres fra de nuværende 52 uger til 13 uger.

Hver fjerde ledige står reelt ikke til rådighed for arbejdsmarkedet. Pligten til at påtage sig et arbejde skal være klarere, og rådighedskontrollen bør være langt bedre, end den er i dag. Tilskyndelsen til at arbejde kan for eksempel øges ved at forhøje beskæftigelsesfradraget.

Dernæst er det nødvendigt med en langt mere konsekvent brug af sanktioner, når ledige siger nej til et ordinært job. Karantænen bør således øges fra 3 til 6 uger.

DA deler Formandskabets bekymringer for, at incitamenterne til fleksjobordningen er for positive. Personer i fleksjob skal kun have løn for de timer, de er på virksomhederne. I de resterende timer skal fleksjobbere have ledighedsydelse.

Også udenlandsk arbejdskraft er en af nøglerne til her og nu at afhjælpe den omfattende mangel på medarbejdere. Derfor er det afgørende, at det bliver lettere at komme til Danmark for at arbejde.

Formandskabets forslag om konjunkturbestemte kvoteordninger og tidsbegrænsninger på arbejdstilladelser er derimod ikke den rigtige løsning. Det vil skabe et usikkert rekrutteringsgrundlag og risikere at modvirke tilgangen af kvalificeret arbejdskraft fra udlandet.

I stedet er der behov for regler, der er langsigtet bæredygtige. En mulighed er at gøre arbejdstilladelsen afhængig af, om indvandrerer har job og kræve udrejse

ved endt beskæftigelse. Hvis behovet efter arbejdskraft ændres, kan en regulering bestå i, at positivlisten løbende opdateres og tilpasses arbejdsmarkedets mangelområder.

Den akutte mangel på arbejdskraft betyder, at virksomhederne skal kunne rekruttere den nødvendige arbejdskraft i udlandet - også fra tredjelande, hvor der er mange begrænsninger. DA er derfor enig med Formandskabet i forslaget om enkle og mindre restriktive adgangsregler samt i en væsentligt lavere indkomstgrænse i jobkortordningen. Herunder bør der indføres en offensiv Green Card-ordning efter canadisk mønster.

Som Formandskabet påpeger, vil konkurrencen om udenlandsk arbejdskraft stige. Derfor er det også nødvendigt at gå videre end Formandskabets anbefalinger og i langt højere grad satse offensivt for at få udenlandsk arbejdskraft til landet.

Udfasningen af Østaftalen skal gennemføres for beskæftigede på overenskomstdækkede virksomheder. Derudover skal Danmark markedsføres som et attraktivt land at arbejde i, så danske virksomheder kommer højest på den udenlandske arbejdstagers ønskeliste. Dette kan for eksempel ske gennem målrettede initiativer på danske repræsentationer i udlandet og i udenlandske medier.

Rekrutteringen skal gøres lettere og mere effektiv og give udenlandske arbejdstagere bedre vilkår for et arbejdsliv i Danmark. En løsning kan være at samle forvaltning af regler og jobformidling ét sted sammen med de administrative opgaver og serviceydelser, der hører med, når en indvandrer kommer til landet for at arbejde. DA's forslag om et center for international rekruttering af medarbejdere vil sikre denne effektivisering.

DA er enig i Formandskabets forslag om en styrket og tidlig indsats i forhold til sprog og kompetencer for indvandrere og efterkommere - og med tidlig menes før indgangen til folkeskolen.

Formandskabet argumenterer for, at det skal være lettere for unge med indvandrerbaggrund at finde en praktikplads. Dette er dog ikke problemet. Der indgås et stadig stigende antal praktikpladsaftaler, og antallet af indgåede aftaler for indvandrere og efterkommere er steget endnu mere.

Derudover vil Formandskabets forslag om en forhøjelse af AER-refusionen, gælde for mange andre grupper end indvandrere. Flere af Formandskabets forslag på integrationsområdet rammer for bredt og er ikke målrettede nok.

I stedet bør der være større fokus på at give den enkelte unge individuel støtte ved vejledning og brug af mentorer.

Formandskabets forslag om en lempelse af skatten for kontanthjælpsmodtagere, som kun har en lille tilknytning til arbejdsmarkedet, rammer også for bredt, og vil medføre en u hensigtsmæssig tilskyndelse til at holde sig ude af beskæftigelse.

Dansk Byggeri

Dansk Byggeri ligger i sine økonomiske forventninger på linie med rapportens hovedscenario, og genkender de beskrevne tegn på en mere afdæmpet økonomisk udvikling i Danmark og internationalt, f.eks. i USA.

For bygge- og anlægssektorens vedkommende skal det dog bemærkes, at Dansk Byggeri forventer et fald i den samlede aktivitet i 2008 og 2009 og at beskæftigelsen i sektoren som følge heraf vil aftage efter flere år med kraftig vækst.

Dansk Byggeri anerkender, at der i den nuværende situation med et meget stramt arbejdsmarked er risiko for uholdbare lønstigninger. En sådan situation ses ofte mod slutningen af et længere konjunkturforløb med stærke vækstrater. Men efter Dansk Byggeris opfattelse er muligheden for en veltilrettelagt finanspolitisk justering af dansk økonomi forpasset.

En "finjustering" af konjunkturudviklingen via finanspolitikken i et omfang på 1/4% af BNP, som rådet lægger op til, kan være ganske svær at gennemføre. Erfaringsmæssigt kan især timingen volde kvaler og ofte vil finanspolitiske justeringer have karakter af "for meget, for sent".

Det seneste halve år har de økonomiske indikatorer peget på en opbremsning i dansk økonomi. Samtidig er der usikkerhed om udviklingen på boligmarkedet, dele af boligmarkedet har allerede oplevet en kraftig nedadgående priskorrektion. En finanspolitisk opstramning på nuværende tidspunkt risikerer derfor at skubbe ekstra til en økonomi, der i forvejen er på vej ned i gear.

Det skal i øvrigt bemærkes, at lønudviklingen i bygge- og anlægssektoren har vist sig hurtigt at tilpasse sig markedsudviklingen. I årene 2003 og 2004 lå lønstigningstakten noget under stigningstakten for DA området under et. Dansk Byggeri forventer derfor, at lønstigningstakten i bygge- og anlægssektoren vil dæmpes i 2008, og hæfter sig i øvrigt ved, at lønudviklingen har været moderat sammenlignet med tidligere tider med meget høj økonomisk vækst.

Dansk økonomis altoverskyggende problem er manglen på arbejdskraft. Det fremgår af diskussionsoplægget, at hovedårsagen til den forventede afdæmpning i væksten er mangel på arbejdskraft. Der er derfor et meget påtrængende behov for strukturreformer, som øger arbejdsudbuddet.

Først og fremmest skal skatten på arbejde reduceres. En lempelse af skatten på arbejde vil ikke kun øge tilskyndelsen til at arbejde for herboende, men vil også gøre det nemmere at tiltrække udenlandsk arbejdskraft. I den nuværende situation med fuld kapacitetsudnyttelse, bør en skattereform dog være fuldt finansieret.

Derudover skal de lediges incitament til at tage arbejde forbedres ligesom incitamenterne til at blive længere på arbejdsmarkedet skal styrkes.

Fra 1. januar 2008 vil der for de fleste virksomheder reelt være adgang til al arbejdskraft i EU. Problemet er imidlertid, om Danmark kan tiltrække tilstrækkelig af denne arbejdskraft og ikke mindst fastholde den.

Den stærkere konkurrence om arbejdskraften indebærer, at Danmark må i offensiven, hvis vi skal gøre os forhåbninger om at tiltrække kvalificeret udenlandsk arbejdskraft. På kort sigt skal Danmark markedsføres som et attraktivt arbejdsland og reglerne for arbejde i Danmark skal være enkle og letforståelige, så de ikke i sig selv kommer til at udgøre en barriere for rekruttering af arbejdskraft til Danmark.

Men skal vi for alvor forbedre Danmarks konkurrencedygtighed på det her område, kommer vi formentlig ikke udenom at se på niveauet for skatten på arbejdsindkomst.

Eftersom kampen om arbejdskraften intensiveres i de kommende år er der en risiko for, at landene kommer ud i en usund konkurrence med hinanden om den højt kvalificerede arbejdskraft, og at der skabes en arbejdskraftskarrusel, hvor højtuddannede danskere tager til udlandet, lokket af gunstige skatteordninger, mens vi lokker med skattebegunstigelser som f.eks. forskerordningen.

En ændring af forskerordningen vil ikke løse det problem, selvom en ændring som den foreslåede på kort sigt givetvis vil medvirke til at fastholde udenlandske eksperter lidt længere.

Dansk Byggeri støtter forslaget om brugerbetaling på kandidatuddannelserne, der modsvares af en efterfølgende skattenedsættelse. Det giver en fornuftig incitamentsstruktur, som kan hjælpe Danmark med at beholde de kvalifikationer som samfundet bruger mange penge på at udvikle.

Tilgangen af arbejdskraft bør ikke reguleres via kvoter eller begrænsninger i varigheden af arbejdstilladelserne. Det vil skabe usikkerhed hos potentielle arbejdstagere fra udlandet og dermed risikere at modvirke intentionen om at tiltrække arbejdskraft.

Det er afgørende, at indvandrere og efterkommere helt fra folkeskolen bliver klædt på til at begå sig i det danske uddannelsessystem og på det danske arbejdsmarked. Forslagene om en massiv indsats over for svage unge i overgangen mellem folkeskole og ungdomsuddannelse kan vi bakke fuldt op om.

Dansk Byggeri bakker også op om de øvrige anbefalinger, der skal medvirke til at hæve fagligheden i folkeskolen.

Anbefalingen om øget tilskud til unge, der har svært ved at finde praktikplads kan være fornuftigt. Men et sådan tilskud bør ikke gives som en forhøjelse af AER-refusionen til arbejdsgivere for elever, der opfylder EMMA-kriterierne. Alle elever der får en praktikplads opfylder kravet om at være Egnede, fagligt Mobile, geografisk Mobile og Aktivt søgende – så forslaget giver ikke mening.

Desuden løser øget AER-refusion til særlige grupper, fx indvandrere og efterkommere, ikke disse gruppers problemer med at skabe kontakt til mulige lærepladser.

Dansk Byggeris anbefaling vil være, at skolerne får øgede bevillinger til at opprioritere sparringen og hjælpen til unge indvandrere/efterkommere og andre grupper af unge, der ikke har et naturligt voksennetværk, der kan hjælpe og støtte dem i praktikpladssøgningen.

Manglende voksennetværk, der kan hjælpe i praktikpladssøgningen, kan være en af årsagerne til, at indvandrerdrengene har en forøget sandsynlighed for at falde fra erhvervsuddannelserne, som ikke kan forklares ud fra lave karakterer eller fx forældres uddannelsesniveau.

Landsorganisationen i Danmark

Overordnet set, er LO ikke fuldstændig enig i Formandskabets bedømmelse af den nuværende økonomiske situation. Formandskabet vurderer, at dansk økonomi har ramt kapacitetsgrænsen, og at der er så store udbudsbegrænsninger i økonomien, at det medfører en væsentlig opbremsning i væksten. LO mener modsat, at en væsentlig del af nedgangen i BNP-væksten i år følger af lavere - og mere normale - vækstrater på efterspørgselssiden.

I de seneste rapporter har Formandskabet ventet, at dansk økonomi var så tæt på kapacitetsgrænsen, at lønstigningstakten ville begynde at accelerere. På trods af en fortsat stigende beskæftigelse og faldende ledighed er dette scenarie ikke indtruffet. Formandskabet har imidlertid fastholdt deres skøn for udviklingen i timelønnen i 2007 på 4,3 pct., en stigningstakt som i årene efter øges yderligere til 4³/₄ og 5 pct. LO anser Formandskabets lønskøn for at være for høje.

LO deler ikke Formandskabets anbefaling af en finanspolitisk stramning svarende til ³/₄ pct.point af BNP til næste år. Danmark står i en situation, hvor økonomien må forventes, at komme ind i et mere moderat vækstforløb. Følges Formandskabets anbefalinger vil økonomien ikke kunne trække de tilbageværende ledige og personer på kanten af arbejdsmarkedet i beskæftigelse. Derved tabes mulighederne i konjunkturopgangen på gulvet.

LO vil dog give Formandskabet medhold i det uhensigtsmæssige i at give ufinansierede skattelettelser.

Formandskabet fremhæver nødvendigheden af en ordentlig implementering af forslaget om skattenedslag for de 64-årige, der fortsat arbejder. Formandskabet pointerer korrekt, at hvis forslaget skal have størst mulig adfærdsmæssig virkning skal skattenedslaget først gives til de, der fylder 64 år i 2010 og ikke til alle 64-årige i 2008. I sidstnævnte tilfælde bliver dødvægtstabet størst.

Forslaget bliver dog ikke mere tiltalende af en god implementering. Forslaget er primært til fordel for de stærke grupper, som har muligheden for at tage nogle år mere på arbejdsmarkedet, eller som ville have gjort det under alle omstændigheder. Det gælder først og fremmest personer med en lang videre gående uddannelse. Tiltaget kan heller ikke forventes at være selvfinansierende, sådan som Formandskabet forestiller sig. I rapporten anføres, at forslaget (korrekt implementeret) vil være selvfinansierende, hvis blot en tredjedel af dem, der normalt går på efterløn som 62-årige, vælger at udskyde tilbagetrækningstidspunktet fra 62 år til 64 år. Det er imidlertid næppe realistisk, at så mange personer vil blive længere på arbejdsmarkedet. Det forudsætter en deltagelseselasticitet på knapt 1, hvilket er meget højt. Normalt antages det, at deltagelseselasticiteter ligger omkring 0,1-0,2. Dvs., når det økonomiske incitament øges med 1 pct., vil 0,1-0,2 pct. af målgruppen benytte sig af dette. Endelig er det værd at hæfte sig ved, at der i efterlønsordningen allerede er økonomiske incitamenter til senere tilbagetrækning.

Formandskabet anbefaler en udvidelse af jobkortordningen, således at alle personer, der kan opnå beskæftigelse til en løn på blot 250.000 kr., kan opnå beskæftigelsesbetingsbetalt opholdstilladelse i op til to år, med mulighed for forlængelse. En

udvidelse af ordningen vil indirekte gøre det vanskeligere for de svage grupper at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet, og arbejdsgiverne vil blive mere kræsne over for dansk arbejdskraft. Det vil betyde flere ledige danskere, og dermed større offentlige udgifter og lavere skatteindtægter.

Formandskabet vil benytte denne ordning som konjunkturregulerende styringsinstrument, med en kvoteordning. Det er yderst problematisk, specielt set i lyset af formandskabets overvurdering af den strukturelle ledighed. Formandskabet anslår således, at den strukturelle ledighed udgør op imod 140-150.000 personer, mens vi i øjeblikket har en ledighed på godt 80.000 personer. Det vil i LO's øjne være overordentligt problematisk med indvandring i alle typer job, hvis ledigheden igen nærmer sig 150.000 personer.

Formandskabet anbefaler også en mere enkel Green Card-ordning, og anbefaler, at alle personer mellem 18 og 59 år med en anerkendt bachelorgrad pr. automatik kan opnå opholds- og arbejdstilladelse i Danmark. Forslaget er særdeles problematisk, fordi det ikke sikrer, at det er udlændinge med de relevante kvalifikationer på områder med konstateret mangel, der indvandrer til Danmark.

Det kan undre, at formandskabet vil udvide tilgangen af udenlandsk arbejdskraft. De påviser således selv, at indvandringen af arbejdskraft er steget betragteligt i de senere år og dermed er allerede meget fleksibel. Samtidig vil der blive helt fri tilgang fra hele EU-området, når Østaftalen udløber i 2009. Endvidere vises det i rapporten, at beskæftigelsesindvandringen ikke har nogen direkte effekt på de offentlige finanser.

Dansk Metal

Konjunkturvurdering

Dansk Metal mener, at dansk økonomi er på vej mod en blød landing med lidt lavere vækst, som især skyldes nedgang i privat forbrug og eksport. Dansk Metal ser dog ikke så negativt på nedgangen som vismændene, der især peger på kapacitetsbegrænsninger som problemet.

Det er fortsat Metals holdning, at ledigheden og beskæftigelsen vil ligge stabilt i de kommende år.

Vismændene vurderer, at presset på arbejdsmarkedet vil give udslag i lønstigninger på ca. 5 pct., hvilket er højere end hos vores konkurrenter. Metal mener, at de indgåede overenskomstaftaler på det private arbejdsmarked og de efterfølgende

lokale lønftaler på virksomhederne sikrer dansk konkurrenceevne både på kort og lang sigt.

Metal er enig i, at der på trods af en nedgearing af dansk økonomi fortsat kan være farer f.eks. ved en for ekspansiv finanspolitik. Det er derfor Metals holdning, at skattelettelser kun bør finde sted, når disse er fuldt ud finansierede. Dette er ikke tilfældet med de skattelettelser, som VK-regeringen og Dansk Folkeparti er blevet enige om.

Vandrings betydning for arbejdsstyrken

Vismændene viser i deres rapport, at bruttoindvandringen på 55.000 ligger på et historisk højt niveau. Det er derfor Metals holdning, at de nuværende danske regler i høj grad er fleksible i forhold til at sikre tilgangen af udenlandsk arbejdskraft. Grundlæggende er Metal åben over for brug af udenlandsk arbejdskraft, så længe det foregår på danske løn- og arbejdsvilkår.

Hvad angår jobkortordningen må denne ikke blive en sovepude for ikke at uddanne folk. En øget lempelse af grænsen til 250.000 for adgang via jobkortordningen, som foreslået af Vismændene, vil være problematisk, da der i fremtiden vil være alt for mange danske ufaglærte. Hvis jobkortordningen tiltrækker for mange ufaglærte, vil incitamentet for at sikre uddannelse og efteruddannelse til de danske ufaglærte ikke være til stede.

Integration af indvandrere og efterkommere

I dette kapitel argumenteres for en større uddannelsesindsats med henblik på at sikre indvandrere og efterkommere lige vilkår på det danske arbejdsmarked. Dette synspunkt er Dansk Metal helt enig i. Det er især indsatsen i folkeskolen, der skal målrettes, så elever der er indvandrere eller efterkommere får bedre muligheder for at få en ungdomsuddannelse.

Vismændene anbefaler et særligt fradrag på 25 pct. af indkomsten for alle over 35 år, der kun har en marginal indtjening på arbejdsmarkedet. Dette forslag mener Dansk Metal ikke vil være nyttigt. I dag findes allerede trappemodellen, der sigter mod en bedre integration af indvandrere og deres efterkommere på arbejdsmarkedet.

HK/Danmark

I den seneste Vismandsmandsrapport (efterår 2007) beskriver kapitel 3 "Vandrings betydning for arbejdsstyrken". Desværre er kapitlet præget af en række misforståelser omkring de nuværende regler, som gør, at Vismændenes anbefalinger ikke har fodfæste i de muligheder, der reelt er for arbejdskraftindvandring i

øjeblikket. I forhold til at Vismændene foreslår relativt vidtgående liberaliseringer (fx side 221 og 223), kunne man efterlyse et noget bedre analytisk grundlag.

HK mener således ikke, der er sagligt belæg for følgende forslag:

- Nedsættelse af mindstelønnen på alle områder i jobkortordningen.
- En ny og simpel Green Card-ordning, der vil åbne det danske arbejdsmarked for alle grupper med minimum en anerkendt bachelorgrad.
- Yderligere lempelser i beskattningen for lønmodtagere omfattet af forskerordningen.

Nedenfor følger mere specifikke kommentarer til kapitel 3.

Statistik for hvor mange højt kvalificerede der i virkeligheden kommer hertil

Som Vismændene selv påpeger, er det ikke uvæsentligt, hvor mange højt kvalificerede der kommer til landet. Kategorien i statistikkerne, der viser udviklingen for denne vigtige gruppe, benævnes hos Udlændingetjenesten som "specialist-/jobkort"-kategorien (se www.nyidanmark.dk -> Statistik og tal -> Erhvervs- og studieområdet). Allerede i august måned i år (2007) er antallet af ansøgere i netop denne kategori, som fik arbejdstilladelse, på niveau med sidste års (2006) samlede antal. I november 2007 er antallet af arbejdstilladelser 1.692, mens det lå på 1.350 arbejdstilladelser i 2006 og 941 arbejdstilladelser i 2005. Der er aldrig kommet et større antal til landet end i dag. Hertil kommer det forhold, at 99 % af ansøgerne inden for denne kategori ifølge Udlændingetjenestens egne tal rent faktisk får opholds- og arbejdstilladelse. Begge dele er forhold, som ikke peger på, at de nuværende regler skulle være specielt begrænsende for udenlandsk arbejdskraft. Disse kvantitative mål behandles imidlertid slet ikke i vismandsrapporten, selvom der er tale om meget håndfaste indikatorer for, hvordan reglerne fungerer.

Ingen restriktion for antallet af østeuropæiske arbejdstagere

I beskrivelsen af den såkaldte Østaf-tale og i reglerne for ansøgere for de nye EU-lande forekommer det noget mangelfuldt (blandt andet på side 177), at det ikke slås klarere fast, at der *ingen restriktioner* er for, hvor mange østeuropæere der kan komme til landet i henhold til gældende regelsæt. Det eneste krav, der findes i reglerne, er, at de pågældende ansøgers løn- og ansættelsesvilkår skal være "sædvanlige efter danske forhold". Al den arbejdskraft, som der efterspørges, vil derfor kunne komme hertil fra de nye EU-lande, hvis man ellers lever op til dette rimelige og socialt afbalancerede krav.

Akademikernes Centralorganisation

AC takker for modtagelse af Det Økonomiske Råds rapport, som indeholder en række emner og forslag, der har AC's særlige bevågenhed, ikke mindst forslagene i relation til indvandringspolitikken.

AC støtter forslaget om skattereduktion for udenlandske personer, der selv har betalt deres uddannelse – uanset om uddannelsen er opnået i Danmark eller i udlandet. AC finder forslaget udmærket i forhold til at skabe større incitament blandt højtuddannede udlændinge til at orientere sig uddannelses- og karriere-mæssigt mod Danmark.

AC er derimod stærkt kritisk over for forslaget om, at danske studerende skal betale et undervisningsgebyr på kandidatdelen. Ifølge forslaget skal undervisningsgebyret finansieres af et statsgaranteret lån, som tilbagebetales efter afslutning af studierne. Der gives et skattnedslag til alle færdiguddannede på kandidatniveau, der modsvarer renter og afdrag på undervisningsgebyret. Forslaget er udgiftsneutralt for personer, der bliver i Danmark efter endt uddannelse, mens personer der efter endt uddannelse tager til udlandet selv skal betale undervisningsgebyret. Hensigten er således at bremse op for højtuddannede danskeres udvandring til udlandet.

DØR's forslag er alene begrundet i et ønske om at begrænse højtuddannedes udvandring, men ikke desto mindre viser DØR's analyse, at Danmark ikke har alvorlige problemer med hjerneflugt til udlandet. Analysen viser, at højtuddannede har en udvandrings sandsynlighed på omkring 1 pct., og af de der udvandrer er 50 pct. retur i Danmark to år efter udvandring, og 80 pct. er tilbage efter 10 år. Derfor finder AC det således også uheldigt, at forslaget ikke medtænker, at Danmarks fremtidige velstand afhænger af en åbenhed mod omverdenen – en åbenhed der nødvendigvis må gå begge veje.

Endvidere peger flere forhold på, at forslaget vil sænke uddannelsesniveaue i samfundet, fordi færre vil tage en kandidatuddannelse. Da forslaget alene retter sig mod kandidatuddannelserne er der fare for, at forslaget vil bevirke en skævvridning i unges uddannelsesvalg. Ikke mindst for unge fra ikke-akademiske familier, der måske i forvejen er i tvivl, kan det at skulle optage statsgaranteret lån få indflydelse på uddannelsesvalget. Ud fra en samfundsøkonomisk betragtning er det også problematisk, fordi samfundet ikke opnår fuld udnyttelse af befolkningens evner, og fordi færre får adgang til viden.

Uagtet bagvedliggende begrundelser for at indføre brugerbetaling på kandidatdelen, åbner forslaget op for en glidebane, hvor brugerbetaling også kan blive virkelighed på de underliggende niveauer i uddannelsessystemet.

Samlet set finder AC det dybt bekymrende for den fortsatte udvikling af Danmark som videnssamfund, hvis forslaget om brugerbetaling på kandidatuddannelserne får politisk medvind. Konsekvensen kan vise sig at være faldende uddannelsesniveau og dermed forringelse af Danmarks konkurrenceevne i en globaliseret verden.

AC bakker op omkring tre interessante forslag i DØR-rapporten på det beskæftigelsespolitiske område, som skal være med til at trække højtuddannede til Danmark:

For det første forslaget om en forenkling af jobkortordningen, således at alle personer med et jobtilbud, der indebærer en samlet årsløn på minimum 250.000 kr., kan opnå beskæftigelsesbetingsopholdstilladelse i op til 2 år med mulighed for forlængelse, hvis jobbet indebærer sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår og minimum 30 timers ugentlig beskæftigelse.

AC vil gerne kvittere for, at DØR lægger op til at fjerne positivlisten og indføre mere simple regler. Positivlisten kan nemt blive et rigtigt, unuanceret og ikke-opdateret redskab til at afdække mangelområder. Ved i stedet udelukkende at køre med en relativ lav minimumsgrænse for årsløn overlades det til markedskræfterne at bestemme, hvilken udenlandsk arbejdskraft der er behov for at importere.

For det andet forslaget om meget simpel Green Card ordning, hvor personer mellem 18 og 59 år med en anerkendt bachelorgrad eller derover kan opnå opholds- og arbejdstilladelse i Danmark. AC hæfter sig ved, at DØR's forslag er meget let at kommunikere. Skal Danmark blive et mere attraktivt land at søge til som højtuddannet, så kræver det, at man let kan forstå ordningen. Dette opnås med DØR's forslag. Samtidig vil virksomhedernes efterspørgsel også her bestemme, hvorvidt der er tale om kvalificeret arbejdskraft.

Endelig for det tredje forslaget om en ændring af forskerskatteordningen, således at den nuværende lave bruttoskat på 25 pct. fastholdes de første tre år, og at derefter gives mulighed for to yderligere år med en bruttoskatteprocent på 33. DØR's forslag er her på linie med AC's 6-punktsplan for afhjælpning af virksomhedernes mangel på højtuddannet arbejdskraft, hvori vi peger på behovet for en markant skatterabat i det 4.-6. arbejdsår. Der er derfor gode grunde til at bakke op om DØR's forslag.

Dansk Industri

Strammere finanspolitik

DI synes ikke, at der er gode erfaringer med en aktiv finanspolitik, der har til hensigt at udligne konjunkturudsving. Aktiv finanspolitik fører erfaringsmæssigt til øget offentligt forbrug, når der skal lempes, og øgede skatter, når der skal strammes. Det omvendte er vist aldrig rigtig set.

Men DI anser det mildt sagt ikke for hjælpsomt, at man øger stigningstakten i det offentlige forbrug, når vi akut står og mangler arbejdskraft i den private sektor. Så i den nuværende situation så vi meget gerne en væsentlig lavere vækst i det offentlige forbrug.

I den nuværende arbejdsmarkedssituation er der en betydelig risiko ved at øge stigningstakten i det offentlige forbrug væsentligt, som der er lagt op til.

Det er helt afgørende for væksten i det offentlige forbrug, at vi får et *nyt system til styring af de kommunale udgifter*. Det nuværende aftalesystem har spillet helt fallit, idet aftalerne ikke overholdes. Gode ideer til en afløser for det nuværende system, evt. i form af en grundig belysning af mulighederne for omsættelige udgiftstilladelser, vil her være velkomment.

Hurtigtvirkende reformer

Mangel på arbejdskraft er den største udfordring, som Danmark står over for. Situationen er akut, og der er behov for handling her og nu.

De mest virksomme redskaber er afskaffelse af efterlønnen og markante lettelser i marginalsatten. Lavere skat på arbejde skal dog ikke afløses af nye skatter på at drive virksomhed i og ud fra Danmark. Så er vi lige vidt.

Da der politisk ikke er udsigt til hverken afskaffelse af efterløn eller lavere marginalskat den korte bane synes, har DI fremlagt en PLAN B for mere arbejdskraft, der kan virke på kort sigt.

Det er fortsat muligt at nedbringe antallet på offentlig forsørgelse. Blandt løsningerne er opstramninger i dagpengesystemet, skattnedslag til personer over 64, som er i beskæftigelse, mere effektiv beskæftigelsesindsats i jobcentre, markant nedbringelse af sygefravær, lavere tilgang til førtidspension og bedre integration af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Og naturligvis tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft.

Særligt sygedagpenge er et område, der fortjener mere opmærksomhed. Navnlig er der behov for at undersøge, i hvilket omfang nedgangen i antallet af modtagere

af arbejdsløshedsdagpenge modsvares af en stigning i antallet af sygedagpenge-modtagere.

Langvarige offentlige underskud

Når der i en periode skal forsørges særligt mange ældre, er der i princippet ikke noget galt i, at man i denne periode har underskud på de offentlige finanser.

Dette må dog *ikke blive en sovepude*, og føre til manglende budgetdisciplin. Det er vigtigt at sikre sig, at underskuddene holder sig inden for på forhånd klart definerede grænser og at den oparbejdede gæld kan afdrages i en senere periode med mindre demografisk modvind uden nogen form for stramninger af finanspolitikken. Underskuddene må således alene være begrundet i særlige og midlertidige demografiske forhold.

DI så naturligvis gerne, at man afkortede perioden, hvor særligt mange ældre skal forsørges. Dette kunne opnås via en afskaffelse af efterlønnen, som ville kappe 5 år af den lange periode med særligt mange ældre.

Betragtes 2015-planen bør det i øvrigt bemærkes, at der efter DI's opfattelse er alt for stort fokus på at øge den offentlige service, mens investeringsbehovet i infrastruktur mv. dårligt nok adresseres. Efter DI's opfattelse er der brug for et større fokus på investeringer i infrastrukturen.

Indvandring

Der er arbejdskraftmangel i Danmark. Arbejdskraftmanglen spænder bredt - både i geografisk og faglig henseende.

Der er *uforståelige paradoksproblemer*. Der er 86.000 ledige - som skulle være aktivt jobsøgende - men alligevel er der ufaglærte job, som virksomhederne ikke kan få besat (f.eks. butiksjob, avisbude, postmedarbejdere, rengøring mv.)

Det bør være en *hovedprioritet* at ledig arbejdskraft, der har kvalifikationer, der matcher ledige job, kommer i arbejde. Det kræver en *målrettet og konsekvent indsats* over for de resterende ledige.

Udenlandsk arbejdskraft er et supplement. Udenlandsk arbejdskraft er nødvendig for at få besat de stillinger, hvor der ikke er danske ledige, som har de rette kvalifikationer. Her er udenlandsk arbejdskraft nødvendig, hvis disse ledige job ikke skal flyttes til udlandet eller helt nedlægges.

Det er afgørende, at danske virksomheder har mulighed for let og smidigt at hente udenlandsk arbejdskraft til landet i en situation, hvor der ikke er den nødvendige danske arbejdskraft til rådighed.

Skal indvandringspolitikken bruges som et konjunkturregulerende instrument?

DI kan *ikke* støtte, at reglerne for adgang til Danmark for udenlandsk arbejdskraft gøres konjunkturafhængige.

Det er vanskeligt på forhånd eksakt at vurdere, hvordan konjunkturerne udvikler sig. Derfor er det vanskeligt at vurdere det eksakte arbejdskraftbehov på det danske arbejdsmarked - også på kort sigt.

Et konjunkturregulerende system - i form af kvoteordninger - vil alene skabe bureaukrati og rigide systemer. Der er brug for et smidigt system. Et system, hvor der er let adgang for den arbejdskraft, som der er brug for.

Hvis virksomhederne ikke har brug for udenlandsk arbejdskraft, vil deres efterspørgsel efter den aftage. Udlændinge arbejder på samme overenskomstmæssige vilkår som danske medarbejdere. Er den nødvendige danske arbejdskraft til rådighed, er det lettere at ansætte dansk arbejdskraft.

Skal adgangen til indvandring af beskæftigelsesgrunde gøres lettere?

Der skal være let adgang for den nødvendige udenlandske arbejdskraft.

Det skal ske gennem fleksible systemer, hvor der er let adgang for kvalificeret arbejdskraft: Vi skal bruge:

- En green card-ordning, hvor højtuddannede får adgang til at søge og tage arbejde i Danmark
- En jobkortordning, der giver adgang til at arbejde i Danmark inden for områder, hvor der er mangel på kvalificeret arbejdskraft (med indkomstgrænse på kr. 250.000 omfattes en lang række områder med mangel på arbejdskraft)

Én ting er at lette adgangen for udenlandsk arbejdskraft. En anden er, muligheden for at kunne tiltrække den udenlandske arbejdskraft. Her spiller de høje marginalskatter en negativ rolle. Derfor skal de høje marginalskatter ned. De høje marginalskatter gør, at vi ikke kan tiltrække den arbejdskraft, der er mest brug for.

Der er desuden et behov for at markedsføre Danmark som et attraktivt land, at arbejde og bo i.

Skal adgangen til Danmark begrænses for visse typer af arbejdskraft?

Der er eksempler på, at danske virksomheder har måttet hente arbejdskraft i udlandet for at få besat ufaglærte stillinger (budsagerne, frugtplukning mv.). Dette til trods for, at der er ledig dansk arbejdskraft.

Vi skal ikke åbne for fri adgang til Danmark for ufaglært arbejdskraft, men det skal være muligt fortsat at kunne få ufaglært arbejdskraft til de stillinger, hvor der ikke kan skaffes dansk arbejdskraft.

Et fleksibelt og holdbart system i forhold til lavt kvalificeret arbejdskraft vil være, at lade arbejds- og opholdstilladelser være knyttet til det specifikke job. Der ved sikres, at lavt kvalificerede kun har ophold i Danmark, såfremt der er arbejde til dem. I det øjeblik de opfører i arbejde, vil deres opholdstilladelse bortfalde.

Bemærkninger til øvrige dele af diskussionsoplægget

Det går fremad med integrationen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, men der er fortsat et betydeligt arbejdskraftpotentiale.

Integrationsudfordringen består af to led. På længere sigt er det helt afgørende, at mange flere ikke-vestlige efterkommere starter på og gennemfører en erhvervs-kompetencegivende uddannelse.

Her og nu handler det primært om at få flere ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i den erhvervsaktive alder i arbejde.

Her er det ikke ledighed, der er det store problem. Den lave beskæftigelse skyldes manglende erhvervsdeltagelse. Virksomhederne har vist, at de gerne vil ansatte ikke-vestlige indvandrere. Men det er en forudsætning, at de står til rådighed for arbejdsmarkedet og dermed bliver synlige for virksomhederne.

Jobcentrene skal bruge mere energi på kompetenceafklaringer og skal opkvalificere, hvor der er behov. Samarbejde med enkeltvirksomheder om kombinerede forløb med virksomhedspraktik/jobtræning og danskuddannelse har vist sig at have meget gode beskæftigelseseffekter.

Det er altid afgørende, at de aktive tiltag reelt opkvalificerer. Derfor er vi meget betænkelige ved at udstyre selvforsørgede familiesammenførte med en ret til aktivering, hvor der tilbydes godtgørelse. Der er stor risiko for, at forslaget primært leder til spild af offentlige ressourcer.

10. klasse er gledet fra at være for elever med yderligere undervisnings- og modningsbehov, til at blive en slags udvidelse af folkeskoletiden for et meget stort antal elever.

Den tendens bør vendes. 10. klasse bør fokusere sin indsats på elever med et behov for ekstra uddannelse. Dette er også intentionen med forslaget fra Økonomisk Råd, hvilket er positivt.

Især er det positivt, at ungdomsuddannelserne skal kunne henvise elever, der ikke har tilstrækkelige kompetencer til 10. klasse. Dermed sikrer man både det faglige niveau på ungdomsuddannelserne og undgår at unge, der endnu ikke er parate til en ungdomsuddannelse, får et nederlag og eventuelt ryger helt ud af uddannelsessektoren.

Samtidig er det en god idé at forsøge at holde fast på de elever, der ikke kan bestå 9. Klasse, så de ikke ryger ud af uddannelsessektoren. Men en udvidelse af undervisningspligten for denne gruppe må ikke føre til, at 10. klasse bliver en del af uddannelsespligten for alle.

Håndværksrådet

Finanspolitik

Håndværksrådets seneste konjunkturundersøgelse viser, at optimismen blandt de små og mellemstore virksomheder er kraftigt på retur. Gennem hele 2007 har flere og flere mindre virksomheder nedjusteret deres forventninger til årets resultat. Man skal helt tilbage til juni 2004 for at finde tilsvarende lave forventninger til fremtiden blandt de små og mellemstore virksomheder. Derfor forventer rådet, at vi kan klare en stor del af den udfordring, som formandskabet beskriver, uden at gribe til øget beskatning eller forringelser af den offentlige service.

Ved at effektivisere og udlicitere en række af de offentlige opgaver kan man ifølge *Dansk Økonomi 2004I* reducere det offentlige forbrug med 4 mia. kr. om året – hvilket jo er 1/3 af den udfordring, der opstilles i den aktuelle rapport. Desværre oplever Håndværksrådets medlemmer ikke, at der i nævneværdig grad bliver lagt flere opgaver ud til private virksomheder

Håndværksrådet påpeger, at vi spilder, hvad der svarer til, mere end 20.000 fuldtidsansatte på, at der er trængsel på vores veje, og at vores tog ikke kører til tiden. Der er derfor brug for et massivt løft til vores infrastruktur vil kunne aktivere denne arbejdskraftreserve.

En tredje måde at lette presset på arbejdsmarkedet er ved at gøre det mere attraktivt at subsidiere arbejdskraft med maskiner. Ved i en årrække at forbedre afskrivningsmulighederne for maskiner kan vi reducere efterspørgslen efter arbejdskraft, samtidig med at vi øger produktionen.

Ved at øge den effektive arbejdstid kan også fremskaffes ekstra ressourcer. Et centralt element er her sygefraværet. Der er stor forskel på sygefraværet i den offentlige sektor og de private virksomheder. Derfor ligger der et meget stort arbejdskraftpotentiale i at nedbringe sygefraværet – enten ved at udlicitere en større del af opgaverne eller ved at nedbringe sygefraværet i den offentlige sektor gennem bedre ledelse.

Indvandring

Håndværksrådet kan tilslutte sig en mere forenklet Green Card-ordning. Rådet påpeger dog, at en afgrænsning af ordningen med udgangspunkt i en bachelorgrad er utilstrækkelig. Der findes mange udenlandske ressourcepersoner med høje kvalifikationer, der ikke har en bachelorgrad, men måske en erhvervsfaglig baggrund. Derfor skal vi sørge for, at de også får mulighed for at benytte ordningen.

Integration

Succesfuld integration er måske en af vor tids største samfundsmæssige udfordringer. I forhold til prioritering af investeringer i velfærdssamfundet er det Håndværksrådets klare anbefaling, at målsætningen, om at 85 % af de unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse, allerede i 2010 bør vægtes meget højt.

En massiv satsning på folkeskolen er helt afgørende for senere at kunne tilskynde flere til at tage en ungdomsuddannelse og for at kunne minimere frafaldet på bl.a. erhvervsuddannelserne. Det er vigtigt, at folkeskolen i stigende grad orienterer sig mod erhvervsuddannelserne. Håndværksrådet har selv gode erfaringer med at etablere "Erhvervsadoption" for praktisk orienterede unge i folkeskolens ældste klassetrin. Det er en måde at give etniske unge og deres forældre et realistisk indblik i potentialer ved at blive faglært.

Dansk Økonomi 2007II viser, at erhvervsuddannelserne tiltrækker unge indvandrere og efterkommere med lave karaktergennemsnit. Det er en tendens, som Håndværksrådets medlemmer kan nikke genkendende til. Årsagen skal givet vist søges i kulturelle frem for økonomiske forhold. Gymnasiet har højere status blandt indvandrere. Tilsvarende kan der findes et markant skævt søgemønster indenfor erhvervsuddannelserne, hvor nogle uddannelser åbenbart virker meget attraktive, mens andre har lav status.

Håndværksrådet anbefaler derfor, at vi ud over at satse på forbedringer af erhvervsuddannelserne også satser på at øge uddannelsernes image, således at erhvervsuddannelserne i videre udstrækning bliver et tilvalg frem for en konsekvens af, at karaktererne var for lave til at starte i gymnasiet.

En omfattende benchmarkanalyse af 24.000 lærlinge og 3.300 lærere på erhvervsskolerne dokumenterer, at erhvervsskolernes image ligger i det lave middelområde. Samtidig viser analysen, at skolernes image har meget stor indflydelse på elevernes tilfredshed og på, om de optræder som ambassadører for deres uddannelse ved at anbefale den til deres omgangskreds. Det er derfor en selvstændig og helt central udfordring at løfte erhvervsuddannelsernes image.

I forhold til erhvervsuddannelserne er det helt afgørende, at der satses massivt på at minimere frafaldet. Håndværksrådet tilslutter sig derfor, at man ser nærmere på muligheden for at kompensere arbejdsgivere, der påtager sig at uddanne unge med svage forudsætninger, da disse unge kræver langt flere ressourcer fra virksomheden end øvrige lærlinge.

Landbrugsraadet

Aktuel økonomisk politik

Landbrugsraadet deler diskussionsoplægges vurdering af risikoen for en opbremsning i stedet for en blød landing, som afslutning på den højkonjunktur Danmark har befundet sig i en lang periode. Blandt andet er det bekymrende med den ekspansive finanspolitik, der er peget på i den netop overstået valgkamp, og den nuværende økonomiske situation bør medføre, at politikkerne overvejer en strammere styring af finanspolitikken. Landbrugsraadet vil derfor endnu engang gerne bakke op om DØRs forslag til omsættelige kommunale udgiftsrettigheder til en effektiv styring af en stor del af de offentlige udgifter.

Diskussionsoplægget beskriver, at lønudviklingen har været mindre end det de økonomiske modeller har forudsagt. Rent faktisk har de seneste rapporter fra DØRs skudt over mål, når den forventede fremtidige lønstigning skulle forudsiges. Det er derfor bekymrende, at DØR fortsætter med, at foruddiskontere høje lønstigninger.

En langsigtet fremskrivning af dansk økonomi

I en situation som den Danmark og en lang række andre vestlige lande befinder sig i med en kraftig demografisk forskydning i de kommende år bliver der brug for en række ekstraordinære tilpasninger. Ekstraordinære tilpasninger har der før været brug for. Men det interessante med de demografiske forskydninger er, at de med stor sandsynlighed kan forudsiges, hvorfor der også ligger en forpligtigelse til at forholde sig til kommende problemer og komme med løsninger i god tid.

Forslag om løbende at offentliggøre nye beregninger af de langsigtede balancer er utvivlsomt ganske fornuftigt. Men forudsætningerne bør også løbende revideres.

res. En række af de demografiske forudsætninger er behæftet med stor usikkerhed med store økonomiske konsekvenser. Der er forhold, som bør nøje undersøges, f.eks.

- Vil det, at vi bliver ældre medføre flere raske leveår eller flere år som syg med deraf større træk på sundhedssystemet?
- Vil de fremtidige generationer i arbejdsstyrken stadig generere den samme grad af førtidspensionering eller anden form for manglende deltagelse på arbejdsmarkedet?

Den type spørgsmål har stor betydning for, hvilke resultater modellerne giver politikkerne som rettesnor. Et mere systematisk fokus på langsigtede beregninger bør derfor kombineres med en løbende faglig vurdering af de forudsætninger, økonomerne anvender i deres modeller. Ellers kan man nemt skyde forkert i politikanbefalingerne.

Udenlandsk arbejdskraft – indvandring og udvandring

Landbrugsraadet er enig i analysen om behovet for udenlandsk arbejdskraft. Det er forholdsvis nemt at skaffe ufaglært arbejdskraft fra udlandet til korterevarende jobs, som f.eks. i visse dele af jordbruget. Det er derimod vanskeligere at tiltrække mere kvalificeret arbejdskraft til permanente jobs. Det gælder såvel i jordbrugerhvervene som i forarbejdningsvirksomhederne.

Forenkling i enhver henseende af reglerne omkring udenlandsk arbejdskraft er påkrævet. Østaf-talen udløber i 2009, hvilket i sig selv vil være en forenkling. Det løser dog ikke alle problemer med EU-arbejdskraft. Skattereglerne er stadig en hindring. For de kortere ansættelser er det en ulempe, at medarbejderne skal ind i det danske skattesystem. Ved vikaransættelser gælder en regel om indeholdelse af 30 pct. af lønnen hos den danske arbejdsgiver. Den regel kunne gøres mere generel for ansættelser af længere varighed f.eks. op til 2 års ansættelse.

I EU betales en del af den sociale sikring via opkrævning hos arbejdsgiveren af særlige socialsikringsbidrag. I Danmark finansieres det via skatten. Dette giver fortsat problemer med arbejdstagere bosat i f.eks. Sverige men med arbejdssted i Danmark. Hvis den pågældende har et selv ubetydeligt lønnet bijob i Sverige, så skal den danske virksomhed betale svenske socialsikringsbidrag af hele lønmodtagerens indkomst. En dansk-svensk aftale giver kun mulighed for dispensation i ganske få tilfælde. Den danske arbejdsgiver har som udgangspunkt kun mulighed for at sikre sig ved i ansættelseskontrakten udtrykkeligt at forbyde arbejdstageren at tage andet arbejde. I modsat fald vil arbejdstageren selv bære den økonomiske byrde.

Landbrugsraadet er helt enig i, at det skal gøres mere attraktivt for udenlandske arbejdstagere at slå sig ned i Danmark for en længere periode. Virksomheder afholder sig fra at antage højtuddannet udenlandsk arbejdskraft af frygt for, at de forlader landet igen hurtigt. Vi støtter derfor DØRS forslag om forenklinger med en langt lavere beløbsgrænse under jobkortordningen samt en lempeligere beskatning under forskerordningen, som endvidere bør udstrækkes til andre grupper. Kombineret med en fortsættelse af praktikantordningen vil det være positive forbedringer i retning af at gøre Danmark til et mere interessant sted for udenlandsk arbejdskraft.

Det er vanskeligt at afgøre, hvornår adgangen til arbejdstilladelser fra tredjelande skal begrænses, som det foreslås i diskussionsoplægget. Man skal være opmærksom på, at der er en meget forskellig job- og beskæftigelsessituation i de enkelte brancher.

Med gratis universitetsuddannelser og uddannelsesstøtte er der store incitamentter til at tage uddannelse i Danmark, mens incitamentet til at "tilbagebetale" uddannelsen med job på det danske arbejdsmarked er afkoblet. Det er derfor en god idé at indføre brugerbetaling på kandidatuddannelserne, som så kan tilbagebetales via et skattefradrag i efterfølgende arbejdsår på det danske arbejdsmarked. På den måde øges incitamentet til, at nyuddannet viden bruges til gavn for dansk økonomi.

Integration af indvandrere og efterkommere

Et dårligt udgangspunkt ved afgang fra folkeskolens 9. klasse er øjensynligt hovedskurken i spørgsmålet om indvandreres og deres efterkommeres manglende succes i uddannelsessystemet og dermed på arbejdsmarkedet. Det er derfor her, der først og fremmest skal sættes ind. Samme konklusion kunne drages for mange etnisk danske elever. En målrettet 10. klasse til disse elever er ikke nok – det er langt tidligere, der skal gøres en indsats.

De unges valg af uddannelse bør påvirkes. Mange bogligt svage søger gymnasiet, mens behovet for faguddannede er umættet. Det bør i langt højere grad gøres klart for de unge, at der findes overbygninger på faguddannelser og, at det derfor ikke er karrieremæssigt begrænsende at vælge en faguddannelse. Det gælder igen ikke mindst nydanske unge.

Med hensyn til indvandrernes beskæftigelsesmuligheder siger vores erfaringer, at nogle erhverv lettere fravælges på grund af disse erhvervs anseelse i hjemlandet. Det gælder bl.a. jordbrugs- og håndværkserhverv. Der er derfor et stort behov for, at både sagsbehandlere og indvandrere får et bedre kendskab til disse erhverv, så "berøringsangsten" kan fjernes.

Afgørende er også at få ændret mentaliteten og undervisningsformen på erhvervsskolerne. Eleverne synes i alt for høj grad at være overladt til "selvstudium", hvilket mange nydanske, men også danske elever ganske enkelt ikke kan administrere og forstå. Derfor er frafaldet uacceptabelt stort og undervisningsresultatet ringe.

Forslagene om at bruge differentierede AER-refusioner og differentierede beskæftigelsesfradrag er efter Landbrugsraadets opfattelse ikke en farbar vej. AER-ordningen skal ikke bruges til den slags incitament. Det har vi allerede set tilstrækkeligt med dårlige eksempler på. Forhøjelsen af beskæftigelsesfradraget for disse grupper vil give et enormt afgrænsningsproblem og vil være stærkt diskriminerede. Det er et helt forkert incitament, at mindre kvalificerede personer skulle opnå en højere løn gennem en skattebegunstigelse. Skal der skabes øget incitament til at bringe svage borgere i beskæftigelse kan det være fornuftigt at bruge løntilskudsordninger til at integrere disse medarbejdere på arbejdsmarkedet.

HTS Handel, Transport og Service

Formandskabets rapport bekræfter, at dansk økonomi alt overskyggende problem på såvel kort som lang sigt er manglen på arbejdskraft. Det manglende arbejdsudbud begrænser væksten i økonomien i dag og i fremtiden, hvilket betyder, at velstandsudviklingen kommer til at gå trægere. En vigtig politisk implikation heraf er, at velfærden heller ikke vil kunne udbygges i det tempo, som danskerne hidtil har været vant til. Hvis der ikke sker en tilpasning af forventninger og realiteterne, vil der opstå konflikter, som potentielt vil kunne skade økonomien yderligere.

Der er gennemført en række reformer i de senere år, der har haft til hensigt at øge udbuddet af arbejdskraft. Velfærdsaftalen fra 2006 har således som primært mål at øge den reelle pensionsalder. Mulighederne for at tiltrække arbejdskraft fra udlandet er blevet forbedret løbende. Og der er gennemført to mindre skattelettelser, som tilsammen skønnes at give et øget arbejdsudbud svarende til omkring 15.000 personer. Dette er skridt i den rigtige retning, men som også bærer præg af, at være politiske kompromisser frem for den optimale saltvandsindsprøjtning til økonomien. Velfærdsaftalen får først for alvor virkning om ti år, der er fortsat meget bureaukrati omkring brugen af udenlandsk arbejdskraft, og skattelettelserne har ikke været målrettet at få mest muligt arbejde ud af dem.

Behov for flere målrettede reformer

Der er derfor fortsat behov for flere målrettede reformer for at øge udbuddet af arbejdskraft ikke mindst på kort sigt. Lavere skat på arbejde, skærpet rådighedskontrol, faldende dagpengeprofil, lettere adgang for udenlandsk arbejdskraft og en afskaffelse af efterlønnen er blot nogle af de instrumenter, der bør bringes i anvendelse.

HTS' egne analyser viser, at der i dag er en række paradokser på arbejdsmarkedet. Fx mangler HTS' virksomheder ufaglært arbejdskraft samtidigt med, at der i det samme geografiske område er ledige ufaglærte (og for den sag skyld også andre grupper, der umiddelbart vil kunne bestride disse stillinger). Det tyder på, at mange ledige ikke reelt står til rådighed for nye job, hvilket er uacceptabelt og dyrt, da virksomhederne mister ordrer og produktion og samfundet velstand og skatteindtægter.

Det virker også paradoksalt, at dagpengeperioden i Danmark fortsat er 4 år på trods af den kraftige reduktion i ledigheden. Det ligger derfor lige for at reducere dagpengeperioden fra 4 år til 2 år. Dette vil have en hurtig effekt på arbejdsudbuddet, da de lediges søgeaktivitet går markant i vejret, når der er udsigt til, at den økonomiske støtte falder væk.

Virksomhederne har i dag store problemer med også at skaffe tilstrækkeligt med ufaglært arbejdskraft – fx bus- og godschauffører. Det er jobtyper, som vil bestå også i fremtiden. Hvis man derfor begrænser disse virksomheders muligheder for at få tilstrækkeligt med arbejdskraft, vil det betyde produktionstab og dårligere service fx inden for persontransporten. Derfor skal jobkortordningen forbedres, og HTS kan til fulde støtte formandskabets forslag om at nedsætte indkomstgrænsen i jobkortordningen fra 450.000 kr. til 250.000 kr. Det vil reelt kunne gavne handel, transport og serviceerhvervene, hvilket den nuværende ordning kun gør i mindre grad.

HTS mener, at Danmark generelt skal være åben over for indvandring af beskæftigelsesmæssige grunde. Det være sig af højtuddannede, som i Greencardordningen, som mere almindelig arbejdskraft, som i jobkortordningen. Danmark bør i den forbindelse arbejde for at blive et mere attraktivt land at arbejde i for såvel danskere som udlændinge. I den forbindelse springer den meget høje danske skat på arbejde i øjnene. Der er behov for at sikre, at det altid kan betale sig at yde en (ekstra)indsats. Og der er behov for at sikre, at Danmark fremstår som et attraktivt land at arbejde i. Derfor skal jobskatterne – mellem- og topskatten – afskaffes over en årrække. Nyere forskning indikerer, at statens indtægtstab vil begrænse sig til meget få milliarder kroner på længere sigt. Sådanne forslag udløser imidlertid altid en debat om ulighed i samfundet. Men den største ulighed

opstår, når folk ikke kan få et arbejde. Den danske debat om ulighed er statisk, idet den fokuserer på et øjebliksbillede, hvilket er irrelevant. Det vigtigste er at sikre, at flest muligt kan være mest muligt i beskæftigelse i længst mulig tid, og derfor skal skatten på arbejde reduceres mærkbart.

En strammere finanspolitik?

Formandskabet rejser spørgsmålet om, hvorvidt der er behov for at stramme finanspolitikken på nuværende tidspunkt. HTS mener, at dansk økonomi formodentlig befinder sig tæt på sin kapacitetsgrænse. I en sådan situation er det vigtigt at fokusere på tiltag, der på kort sigt kan udvide udbuddet af arbejdskraft og samtidigt ikke øger efterspørgslen i faretruende grad.

Det er ligeledes vigtigt, at diskussionen om finanspolitikken stramhedsgrad ikke overvurderer politikernes muligheder for at styre økonomien via finanspolitikken, dels ikke glemmer, hvad det centrale problem er for dansk økonomi – manglen på arbejdskraft. Der bør således ikke indføres tiltag for at dæmpe aktiviteten, der reelt begrænser udbuddet af arbejdskraft, som for eksempel skattestigninger.

Når man sammenholder, at arbejde er ekstremt højt beskattet i Danmark, samtidigt med at udviklingen i det offentlige forbrug er ude af kontrol, så ligger det lige for, at begrænse væksten i det offentlige forbrug, samtidigt med at skatten på arbejde reduceres, der hvor man får mest arbejdsudbud for pengene (top- og mellemskatten). I den forbindelse er det vigtigt at erindre, at 1 mia. kr. til øget offentligt forbrug har en større aktivitetsvirkning end 1 mia. kr. givet ud til skattelettelser, således at efterspørgslen rent faktisk dæmpes ved en sådan aktion.

Det offentlige forbrug har generelt vokset betydeligt hurtigere, end det som skiftende regeringer har forudsat. I perioden 2002-2007 blev det således forudsat, at væksten i det offentlige forbrug måtte være 0,7 procent om året, når man renser for pris- og lønudviklingen. Det realiserede forbrug blev dobbelt så højt. Regeringen forudsætter i sin nye økonomiske plan – Mod nye mål – Danmark 2015 - at det offentlige forbrug vil vokse med i gennemsnit 1 procent om året i perioden 2008-2015.

Hvis evnen til at opfylde de udgiftspolitiske målsætninger ikke forbedres, kan vi i Danmark se frem til en gennemsnitlig real vækst i det offentlige forbrug på omkring 2 procent om året, hvilket vil betyde, at den offentlige sektor kommer til at fylde en stadig større del af økonomien. Det er u hensigtsmæssigt ikke mindst i en periode med stor mangel på arbejdskraft. En kraftigere vækst i den offentlige sektor vil nemlig fortrænge privat beskæftigelse og dermed bliver der skabt mindre velstand, der kan betale for alle velfærdsløfterne. Hermed er en ond spiral sat i gang, som vil skade dansk økonomi.

HTS mener derfor, at der er brug for hurtigt, at finde en metode med hvilken politikerne kan få styr på det offentlige forbrug. Det er svært at opretholde et aftalesystem, når den ene af parterne ikke kan holde sin del af aftalen. Formandskabet udtrykker det meget præcist, når det skriver, at det kommunale aftalesystem har spillet fallit.

Uddannelse

Formandskabet sætter fokus på uddannelsens – ikke mindst grunduddannelsens – betydning for integration af indvandrere og efterkommere i Danmark. Det er et vigtigt emne, og HTS er enig i, at uddannelse er vejen til at få fodfæste på arbejdsmarkedet og dermed blive vel integreret og selvforsørgende – de to væsentligste parametre for succes i integrationsindsatsen.

Folkeskolen er afgørende for, at give indvandrere, efterkommere og andre svage grupper muligheden for at videreudanne sig. I mange år har folkeskolen kun løst denne opgave delvist, idet omkring en femtedel af en ungdomsårgang ikke får lært de fornødne basale færdigheder i folkeskolen. Derfor er der behov for lektiehjælp m.v. til disse grupper.

Formandskabet foreslår konkret, at gennemførselsprocenten på erhvervsuddannelserne skal øges bl.a. ved en forhøjelse af AER-refusionen til arbejdsgiveren i visse situationer. Det kan HTS ikke tilslutte sig. Politikerne har uden større succes allerede indført en praktikpladspræmieordning i AER-systemet, som heller ikke er hensigtsmæssig. AER-systemet er ikke velegnet til at løse denne type problemer, da det blot vil flytte problemerne fra skolerne til virksomhederne. Hvis frafaldet på erhvervsuddannelserne skal mindskes, er det tværtimod nødvendigt at styrke grundforløbet på handelsskolerne og de tekniske skoler fx ved hjælp af mentorer, støttelærer og lektiehjælp, så eleverne bliver fagligt og socialt styrket og kvalificeret til at indgå uddannelsesaftaler med virksomhederne efter afsluttet grundforløb.

Dansk Erhverv

Konjunkturvurdering

Arbejdskraftmangel samt udsigten til en ekspansiv finanspolitik kræver yderligere strukturreformer. Et i pressen fortegnet billede af lønningerne i den offentlige sektor har skabt urealistiske forventninger om ekstraordinært store lønstigninger. Lønstigninger på op imod 5 pct. om året vil skade lønkonkurrenceevnen i den private sektor i hidtil uset grad og forstærke risikoen for “en hård landing” af økonomien.

Langfristet fremskrivning

Formandskabet har et mere negativt syn på udviklingen på de offentlige finanser end regeringen jf. 2015-planen. Det gælder især udgifterne til ældrepleje og sundhed. Konsekvensen er, at finanspolitikken efter formandskabets beregninger kræver en permanent forbedring på de offentlige finanser svarende til 1,5 pct. af BNP hvis kravene i 2015-planen ikke opfyldes.

Dansk Erhverv mener, at den pt. gunstige økonomiske situation bør give anledning til at iværksætte yderligere strukturreformer. Først og fremmest skattereformer der udvider arbejdsudbuddet, en dagpengereform der skaber større incitamenter til at søge beskæftigelse, samt en indvandringspolitik der kan hjælpe virksomhederne til at undgå at miste ordrer og dermed indtægter.

Da udfaldet af prognoserne er følsomme for de indlagte forudsætninger er det afgørende, at der sikres åbenhed og løbende måling af alle indlagte parametre i langsigtede fremskrivninger.

Vandrings betydning for arbejdsstyrken

I forbindelse med "vandrings betydning for arbejdsstyrken" er et af emnerne fastholdelse af såvel udenlandske som danske studerende på videregående uddannelse i Danmark efter endt uddannelse.

Som forslag hertil genfremsættes ideen om indførelse af studiegebyr på de videregående uddannelser, dog modsvaret af et tilsvarende skattnedslag efter endt uddannelse. Det er ikke Dansk Erhvervs politik at indføre uddannelsesgebyrer og samtidig må en generel nedsættelse af skat på arbejdsindkomst foretrækkes frem for sådanne selektive ordninger.

Integration i Danmark

Formandskabets omfattende analyser dokumenterer endnu engang den store betydning uddannelse har for integrationen. De senere år er der iværksat mange initiativer hele vejen gennem uddannelsessystemet, men det tager tid at rette op på mange års forsømmelser fra folkeskoleniveauet.

Dansk Erhverv støtter formandskabets forslag om et forhøjet beskæftigelsesfradrag til de marginaliserede for en kort periode. Men det er efter Dansk Erhvervs opfattelse vigtigere, at indsatsen i jobcentrene forbedres. Virksomhedskontakten skal være langt bedre.

Informationsindsatsen overfor virksomhederne skal forstærkes. Jobcentrene skal sikre et bedre match mellem marginaliserede og virksomhederne. Én indgang til

kommunen for virksomhederne og en fast kontaktperson vil medvirke til en bedre dialog og dermed få flere marginaliserede ind på arbejdsmarkedet.

Finansrådet

Finanspolitik

En strammere finanspolitik i 2008?

Finansrådet er overordnet enig i formandskabets vurdering af udsigterne for dansk økonomi, hvor væksten skønnes at have toppet. Formandskabets holdning til, at afmatningen primært er drevet af udbudssiden i form af kapacitetsbegrænsninger, deler vi dog kun i en vis udstrækning. Finansrådet finder, at efterspørgselsiden fremover kan spille en mindst lige så stor rolle. Boligprisernes udvikling, den såkaldte "subprime" krise med deraf følgende strammere kreditgivning og faldende internationale erhvervstillidsindikatorer bidrager til betydelig usikkerhed og dermed lavere efterspørgselspres.

Derfor mener Finansrådet ikke, at der er behov for at stramme finanspolitikken i 2008. Modsat kan en ekspansiv finanspolitik heller ikke anbefales. En neutral finanspolitik vil være ønskelig.

Finansrådet deler formandskabets bekymringer om fremtiden for det kommunale aftalesystem. Idéen med omsættelige udgiftsrettigheder kan være en løsning. Det er i så fald vigtigt, at systemet følges op med skarpe regler for sanktionsmuligheder.

Hurtigtvirkende strukturreformer?

Formandskabet skal have ros for at have løftet deres skøn på de afledte dynamiske effekter af lettelser i topskatten. Her tænkes særligt på selvfinansieringsgraderne. Netop en nedsættelse af topskatten ser Finansrådet som det mest oplagte strukturelle instrument til at øge arbejdsudbuddet. Ikke kun på det korte sigt, men også på lang sigt.

Indførelsen af et skatnedslag for 64-årige, der ikke har forladt arbejdsmarkedet, kan være et instrument til at øge arbejdsstyrken på kort sigt. Grundlæggende er det fint, at incitamentene til at arbejde forbedres. Finansrådet har dog den holdning, at sådanne forslag mere har karakter af symptombehandling. Den mest korrekte kur er en sænkelse af marginalskatterne.

Lavere topskat vil formentligt også fremme de studerendes appetit på at færdiggøre deres studier hurtigere end i dag. Danskerne er et folkefærd, der i et internationalt perspektiv både starter og færdiggør deres uddannelse i en meget høj al-

der. De unge bør starte tidligere i et uddannelsesforløb. Samtidigt er det SU-finansierede "fjumreår" samfundsøkonomisk dyrt og koster på arbejdsstyrken. Endelig bør specialeopgaver udarbejdes indenfor fastsatte tidsrammer. De skal stadigvæk være af høj kvalitet, men det kan også lade sig gøre, uden at det tager uforholdsmæssig lang tid.

Formandskabets forslag fra foråret om at afkorte dagpengeperioden, fx til 2½ år, deler vi i Finansrådet. Den meget lave ledighed gør timingen god og mere politisk spiselig. I samme forbindelse bør man se på reglerne for supplerende dagpenge. Her findes en ganske stor arbejdskraftreserve.

Formandskabet peger ligeledes på problemerne omkring førtidspensions- og fleksjobordningen. Finansrådet kan kun støtte op om, at der foretages et grundigt eftersyn af sådanne ordninger.

Planlægning af et offentligt underskud på mere end 2 pct. af BNP 20 år i træk?

Finansrådet vil gerne kvittere for, at formandskabet sætter fokus på den finanspolitiske holdbarhed. Beregningerne viser tydeligt, at der på trods af de seneste reformer, jævnfør velfærdsforliget, stadig er behov for yderligere tiltag, der øger arbejdsudbuddet på både kort og lang sigt. Det kan fx ske via senere tilbagetrækning. På den anden side illustrerer kapitlet også, at udregningen af den finanspolitiske holdbarhed er enormt afhængig af de bagvedliggende antagelser. Finansrådet kan derfor i høj grad støtte formandskabets anbefaling om, at der skabes mere åbenhed omkring de bagvedliggende antagelser samt den løbende overholdelse af regeringens 2015-plan.

I og med, at fremskrivningen er så afhængig af antagelserne, finder vi det i Finansrådet vigtigt, at mulighederne for at føre økonomisk politik på kort sigt ikke alene afhænger af den tilbagediskonterede værdi af et meget usikkert langsigtet råderum.

Formandskabets analyser viser, at regeringens 2015-plan bygger på en kombination af en opsparings- og en lånestrategi. Store overskud på de offentlige budgetter indebærer en risiko for en mere lempelig finanspolitik, hvilket tydeligt ses i disse år. Strategien bag 2015-planen bliver således vanskelig at gennemføre i praksis.

På den baggrund mener Finansrådet, at den eneste holdbare langsigtede strategi er en tilpasningsstrategi. En stor politisk vilje til løbende at gennemføre strukturelle reformer, der også virker på kort sigt, er dog en bindende betingelse for reelt

at gennemføre tilpasningsstrategien og dermed sikre den finanspolitiske holdbarhed.

Indvandring

Overordnet vil Finansrådet gerne kvittere for et par gode informative kapitler, der kommer godt rundt om emnet.

Der er ingen tvivl om, at de udfordringer vi står overfor på arbejdsmarkedet i dag, er for ingenting at regne i forhold til situationen om få år, hvor både Danmark og vores nabolande rammes af faldende arbejdsstyrke. En situation hvor vi derfor i langt højere grad skal konkurrere om arbejdskraften. Samtidigt trækker globaliseringen stadigt flere danskere mod udlandet. En tendens, der formentlig fortsat vil blive styrket. Diskussionen om indvandring har derfor i Finansrådets øjne aldrig været mere relevant end nu.

Skal indvandringspolitikken bruges som et konjunkturregulerende instrument?

Finansrådet finder, at indvandringspolitikken allerede i dag de facto anvendes som et konjunkturregulerende instrument. Gennem løbende justeringer af jobkordningens positivliste og politiske ændringer af fx østaf tale og green card ordning foretages der reelt konjunkturregulering.

Finansrådet mener dog også, at der ligger en udfordring i at anvende indvandringspolitikken i forhold til en konjunkturregulering, da langt hovedparten af den indvandrende arbejdskraft kommer fra de nordiske lande eller resten af EU, hvor der reelt ikke fra myndighedsside er mulighed for at fastlægge indvandringskvoter. I 2005 kom der ifølge formandskabet ca. 800 til Danmark fra ikke-EU lande (jf. figur III.4 side 175).

I forhold til denne residualgruppe kan det imidlertid være fornuftigt at tiltrække flere indvandrere på områder med arbejdskraftmangel. Som sådan giver det i forhold til denne gruppe mening at anvende indvandring som konjunkturinstrument, om end det i forhold til en egentlig fine-tuning af konjunkturudviklingen næppe er en farbar vej.

Det vil øvrigt være oplagt som formandskabet selv foreslår, at forenkle de nuværende ordninger, der uden tvivl er vanskelige at gennemskue for den udenlandske arbejdskraft, som vi gerne vil have til landet. Her kan man med fordel igen skele til fx Canadas erfaringer, som man gjorde ved etableringen af den eksisterende green card ordning.

Skal adgangen til indvandringen af beskæftigelsesgrunde til Danmark gøres lettere?

Det giver i Finansrådets optik god mening at tiltrække udenlandsk arbejdskraft på de områder, hvor der er mangel. Desværre er det ofte ikke nok at kunne tilbyde et ledigt job. På mange områder er det også et spørgsmål om at gøre det attraktivt for arbejdskraften at søge til Danmark. Og som forskerordningen tydeligt illustrerer, så er vores skattesystem ikke just det, der gør Danmark til en magnet for højt kvalificeret arbejdskraft.

Det er vigtigt at pointere, at fokus bør være rettet mod ikke bare at sikre mere arbejdskraft, men kvalificeret arbejdskraft.

Skal adgangen til Danmark begrænses for visse typer af arbejdskraft?

Finansrådet er enig med formandskabet i, at indvandringen løbende bør reguleres, så udbuddet af lavtlønnet arbejdskraft ikke gennem indvandring overstiger den til enhver tid værende efterspørgsel. Med andre ord bør adgangen løbende reguleres i takt med udviklingen på arbejdsmarkedet.

Forslaget om brugerbetaling på kandidatuddannelser bør overvejes nærmere. Vi finder det dog tvivlsomt, om modellen vil afholde færdige kandidater fra at søge arbejde i udlandet. Og endelig mener Finansrådet også her, at der er tale om en lappeløsning. Grundlæggende sænker de høje marginalsatter afkastet af uddannelse, hvilket resultater i at Danmark jf. OECD ligger i bund, når det handler om den enkeltes afkast af at uddanne sig. En højere grad af selvfinansiering kan på grund af incitamentsforbedringer være fornuftig, men bør gå hånd i hånd med en væsentlig sænkelse af marginalbeskatningen.

For forskerordningen kan argumentationen gentages. En lappeløsning, der ikke løser det fundamentale problem. En forlængelse af forskerordningen med yderligere tre år som formandskabet foreslår, er ikke vejen frem. Som arbejdstager under forskerordningen vil man stadig møde en skattemur – nu efter 6 år - hvilket formentlig ikke ændrer væsentligt på andelen, der beslutter at slå sig permanent ned i Danmark.

FTF – Hovedorganisation for offentligt og privat ansatte

Finanspolitik

En strammere finanspolitik i 2008?

FTF er ikke tilhænger af at den offentlige sektor og dens rolle som leverandør af velfærdsgoder bruges ensidigt og ukritisk som instrument til at stabilisere den overordnede økonomi. Traditionelle finanspolitiske stramninger i form af bespa-

relser i den offentlige sektor vil give negative effekter for vores konkurrenceevne og samfundets sammenhængskraft. Specielt i lyset af, at den offentlige sektor allerede nu kæmper med at fastholde serviceniveauet, som følge af mange års stram styring af den kommunale og regionale økonomi. Hertil kommer at kommuner og regioners økonomi lider under den utilstrækkelige finansiering af kommunalreformen.

FTF ser hellere en finanspolitisk stramning gennemført via skattesystemet, mere præcist, at de skattelettelser der er igangsat til 2008 og 2009 ikke burde være ufinansierede. FTF ser gerne, at der sker finansierede omlægninger af skatten så skatten på arbejde reduceres. Det er dog uforståeligt, at formandskabet nu peger på at det er i topskatten der er størst effekt på arbejdsudbuddet, i forhold til at formandskabet i efteråret 2004 fandt at reduktion af mellem skattesatsen ville have størst effekt på arbejdsudbuddet. I realiteten er det særdeles tvivlsomt om arbejdsudbudseffekterne kan opnås i den konjunktursituation dansk økonomi nu er i, tæt på kapacitetsgrænsen.

Hurtigtvirkende strukturreformer?

Mangel på kvalificeret arbejdskraft bremser i dag velstand og velfærd. På de centrale FTF-områder i den offentlige og private sektor er der udbredt mangel på arbejdskraft. Ubalancerne tegner til at blive større de kommende år. Manglen på kvalificeret arbejdskraft er den væsentligste politiske og samfundsmæssige udfordring de kommende år. Der er på kort sigt behov for at øge arbejdsudbuddet. Ved en målrettet indsats på en række områder er der også mulighed herfor.

På grund af arbejdsgivernes manglende vilje og evne til at etablere en optimal stillingsstruktur er mange deltidsbeskæftigede i dag afskåret fra at arbejde på fuld tid. Derfor bør de ansatte der reelt ønsker at gå på fuld tid have mulighed for fuldtidsjob.

Der skal føres en aktiv beskæftigelsespolitik for hurtigst muligt at bringe ledige inden for mangelområderne i beskæftigelse. Her er brug for en individuel og målrettet indsats. Med den lave ledighed bør der både i jobcentre og i a-kasserne være ressourcer til en sådan håndholdt indsats.

De seneste år har man oplevet en markant stigning i det langvarige sygefravær. Vi er i Danmark dårlige til at få langvarigt syge tilbage på arbejdsmarkedet. Her er der et potentiale for forbedringer. FTF støtter en forstærket indsats mod sygefravær baseret på inddragelse af arbejdsmiljøet og en tidlig og koordineret indsats i jobcentre.

Det vil kunne afhjælpe mangelsituationerne, hvis de ældre blev længere på arbejdsmarkedet. Forslaget om et særligt skattnedslag til de 64 årige har dette sigte. Men for de mange ældre, som på grund af nedslidning, ikke har mulighed for at fortsætte frem til de er 64 år, har forslaget ingen effekt. Det vil være langt mere målrettet inden for efterlønsordningen at øge incitamenterne til arbejde. Fx ved at gøre det mere attraktivt at arbejde ved siden af efterlønnen. Man bør også på mangeldområderne iværksætte seniorpolitiske initiativer, der fastholder de ældre.

Det er fornuftigt både for den enkelte og samfundet, at førtidspensionister kan arbejde uden at miste retten til pension. Men dette skal ikke have konsekvenser for fleksjobordningen. Fleksjobordningen giver netop mulighed for, at arbejdsmarkedet bliver mere rummeligt. Problemet i fleksjobordningen er, at alt for mange fleksjobvisiterede er uden job. Her er der behov for en særlig indsats i jobcentre.

Samtidig med en indsats for på kort sigt at øge arbejdsudbuddet er der også behov for en mere langsigtet strategi for at øge arbejdsudbuddet, der øger antallet af uddannede på områderne med mangel på kvalificeret arbejdskraft, mindsker udstødningen fra arbejdsmarkedet, og får de ældre til at blive længere på arbejdsmarkedet.

Planlægning af et offentligt underskud på mere end 2 pct. af BNP 20 år i træk?

Det vil efter FTF's opfattelse være en overreaktion nu at planlægge finanspolitiske stramninger i relation til et forventet underskud i 2020.

Der er derimod behov for allerede nu at få gennemført investeringer i den offentlige sektor, for at økonomien ikke bremses af at den offentlige velfærd ikke kan leve op til moderne krav og at infrastrukturen hæmmer den økonomiske udvikling. De beløb til offentlige investeringer, der fremgår af regeringens 2015-plan, er langt fra tilstrækkelige og er i realitet ikke en forøgelse af det offentlige investeringsniveau.

Indvandring

Skal indvandringspolitikken bruges som et konjunkturregulerende instrument?

Det er positivt, at øget indvandring under den nuværende højkonjunktur har bidraget til at lette presset på visse dele af arbejdsmarkedet. Derfor er indvandringen i høj grad konjunkturregulerende.

Men rekruttering af udenlandsk arbejdskraft er ikke hovedvejen i løsningen af arbejdskraftudfordringen. Det må ikke erstatte en aktiv beskæftigelsespolitik eller en aktiv indsats for at fastholde arbejdskraften.

Fx bør de fagområder, der optræder på positivlisten i jobkortordningen, også være på de regionale flaskehalslister, hvor jobcentrene med tilskud kan iværksætte opkvalificering.

Det er betænkeligt offensivt at bruge indvandring som "fine-tuning" i den økonomiske politik ved systematisk at regulere arbejdskraftindvandringen på baggrund af konjunkturerne. Hertil kommer, at mennesker, der kommer for at arbejde og bo i Danmark i videst muligt omfang, bør gøre det på samme vilkår som os danskere.

På de arbejdsområder FTF-grupperne er beskæftiget er manglen på kvalificeret arbejdskraft i høj grad strukturel og mindre konjunkturafhængig. Udfordringen er derfor at få udpeget mangelområderne.

Skal adgangen til indvandringen af beskæftigelsesgrunde til Danmark gøres lettere?

Der er behov for en mere offensiv indsats i forsøget på at tiltrække udenlandsk arbejdskraft på de områder der mangler arbejdskraft. Det er ikke først og fremmest reglerne, der udgør barriererne for at rekruttere udenlandsk arbejdskraft på områder med mangel på arbejdskraft. Således fik kun 6 sygeplejersker opholds- og arbejdstilladelse under jobkortordningen i 2006. FTF støtter derfor de initiativer regeringen vil tage for at markedsføre Danmark som arbejdsland og vil opfordre regeringen til at den inddrager de relevante faglige organisationer heri.

Rekrutteringen af udenlandsk arbejdskraft bør ske målrettet på de områder, hvor der er mangel på kvalificeret arbejdskraft. FTF er på den baggrund positiv over for, at udvide den nuværende jobkortordning med de områder, hvor den løbende overvågning af arbejdsmarkedet tilsiger, der er mangel. Arbejdsmarkedets parter på centralt og regionalt plan bør inddrages i ændringerne i jobkortlisten.

Derimod bør jobkortordningen ikke ændres således at reguleringen udelukkende sker på grundlag af en foreslået meget lavere beløbsgrænse eller at Green Card-ordningen ændres, som formandskabet foreslår. Dette vil ikke kunne sikre, at ordningen udelukkende adresseres mangelområder.

Skal adgangen til Danmark begrænses for visse typer af arbejdskraft?

Det er mangelsituationen, der skal afgøre om der af beskæftigelsesmæssige grunde skal gives arbejds- og opholdstilladelse i Danmark. Med udviklingen i den

internationale arbejdsdeling er det derfor usandsynligt, at lavt kvalificeret arbejdskraft vil optræde på mangellisterne.

Det er imidlertid afgørende at det at arbejde, der udføres i Danmark sker efter danske regler og vilkår, herunder overenskomstmæssige vilkår.

Øvrige dele

FTF er enig i, at aftalesystemet i forhold til den kommunale økonomi står overfor en række udfordringer. Men ikke fordi kommunerne ikke har kunnet overholde Regeringens skattestop, men fordi Regeringen så ensidigt har dikteret de økonomiske rammer på både indtægts- og udgiftssiden, at det kommunale selvstyre mest har bestået i at skulle forvalte alt for snævre økonomiske rammer.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Konjunkturvurdering, 2015-fremskrivning og økonomisk politik

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AERådet) er enig med Formandskabet i, at væksten er på vej ned i dansk økonomi, men er ikke enig i de bagvedliggende årsager til nedgearingen. Formandskabet giver et indtryk af, at arbejdskraftmangel via øgede lønstigninger og tab af konkurrenceevne vil bremse væksten i dansk økonomi. AERådet vurderer derimod, at vækstnedgangen følger af en generel afmatning i de indenlandske konjunkturer bl.a. som følge af de stigende renter og afmatningen på boligmarkedet.

Formandskabet anbefaler – i fravær af tiltag der øger arbejdsudbuddet – en opstramning af finanspolitikken i 2008 og 2009 på i alt 17 mia.kr. AERådet mener, at Formandskabets anbefaling af en kraftigt finanspolitisk stramning er et farligt eksperiment, da man risikerer at sætte mulige strukturforbedringer over styr og ligefrem forværre strukturerne, fordi man har fejlvurderet de strukturelle grænser, og fordi man ser bort fra, at de strukturelle grænser også bestemmes af presset på arbejdsmarkedet. Det kan meget vel betyde, at mange fra de svage grupper, der de senere år er kommet ind i beskæftigelse, igen må tilbage i ledighedskøen og til kontanthjælp.

AERådet mener, man skal være opmærksom på, at de 50.000 personer, som Formandskabet mener, der kræves for at eliminere det kortsigtede pres på arbejdsmarkedet, passende kan handle om at fastholde den nuværende høje beskæftigelse.

AERådet anbefaler, at man i den nuværende konjunktursituation fører en finanspolitik, der har en neutral virkning på den økonomiske aktivitet, hvilket er den

gyldne middelvej mellem regeringens ekspansive finanspolitik (hvor der trædes på speederen) og Formandskabets anbefaling om en kraftig opstramning (hvor der trædes hårdt på bremsen).

AERådet er enige i, at der er behov for at fastholde ældre længere tid på arbejdsmarkedet, men mener ikke, Formandskabets forslag om et skattefrit år for de 64-årige er løsningen. Formandskabets forslag giver næsten én mia. kr. i skattelettelser til de rigeste og bedst uddannede 64-årige, der i forvejen er i beskæftigelse. AERådet mener, at f.eks. en forhøjelse af efterlønspræmien vil være at foretrække, da det halverer dødvægtstabet.

Langsigtet fremskrivning

Formandskabet skriver, at synet på de offentlige finansers holdbarhed er mere negativt end i regeringens 2015-plan. Det forholder sig dog omvendt, hvis blot Formandskabet accepterer, at nuværende generationer kun skal sikre, at kommende generationer kan fastholde et uændret serviceniveau i forhold til i dag – ikke et stigende serviceniveau. Vil kommende generationer have mere service, end hvad velstandsfremgangen tilsiger, må de selv betale for det.

Formandskabet indregner en stigende offentlig investeringskvote, hvilket ifølge Formandskabets beregninger er påkrævet for at sikre, at det offentlige kapitalapparat ikke udhules. Det står i skarp kontrast til regeringens 2015-plan, hvor den offentlige investeringskvote i 2018 forventes at være uændret i forhold til i dag efter, at selv Kvalitetsfonden er indregnes. Hvis Formandskabet står ved deres beregninger, bør det føre til en kritik af, at regeringen underinvesterer i den offentlige sektor.

AERådet mener, at Formandskabet undervurderer svækkelsen af den finanspolitiske holdbarhed som følge af skattelettelserne fra september 2007 og forlængelsen af skattestoppet til 2015.

Vandringernes betydning for arbejdsstyrken

AERådet er enig i, at effekten af øget indvandring på den finanspolitiske holdbarhed er meget begrænset. Det kunne være nyttigt med beregninger der tager højde for, at mange indvandrere ikke er fuldt skattepligtige i Danmark bl.a. pga. forskerskatteordningen og de lukrative kost- og logifradrag, der gælder udenlandsk arbejdskraft med midlertidigt ophold i Danmark. Det kunne også have været nyttigt med beregninger af, hvordan per capita velstanden påvirkes af øget indvandring.

Formandskabet ønsker markante lempelser i den i forvejen meget gunstige forskerskat. AERådet mener, at forskerskatteordningen bør målrettes mod udenland-

ske forskere og højt specialiserede udenlandske medarbejdere. Bl.a. bør danske statsborgere ikke kunne opnå skatterabatten.